

Màster de Gestió de Continguts Digital
Curs2010-2011

~~Convocatòria de febrer 2012~~

Avaluació del procés de creació o reformulació d'una revista digital en formats DAISY i ePub

Autor: Sebastiano D. G. Giorgi-Scalari

“The digital era should be about empowerment and emancipation. Background or skills should not be a barrier to accessing this potential. A key area of action is enhancing digital literacy, skills and inclusion”

Digital Agenda for Europe, May 2010

Contingut

1.Resum.....	4
2.Introducció.....	5
3.Objectiu general.....	5
4.Objectius secundaris.....	5
5.Abast.....	5
6.Metodologia.....	6
7.Planificació.....	7
8.La revista BiD.....	9
9.Una mica de història, públic i finalitats.....	9
10.L'accessibilitat digital.....	10
11.Discapacitats , barreres i contextualització.....	10
12.Creació d'un article de revista acadèmica EPUB/Daisy 2.02.....	12
13.Els originals.....	13
14.Estructuració	14
Creació d'una plantilla:.....	15
Definició de l'idioma.....	16
Evitar elements flotants.....	16
Imatges i objectes gràfics.....	17
Ús de noms d'estils	18
Elements d'estructuració pre-definida.....	19
Facilitar la lectura.....	21
Ús suficient de contrast.....	23
Proporcionar el context per als enllaços.....	23
Comprovar l'accessibilitat dintre Word.....	23
15.Convertir	24
EasyConverter.....	24
Nou projecte.....	26
16.Reflexions derivades d'aquest treball.....	28
17.Captures de pantalla dels readears utilitzats per a les proves de lectura dels articles convertits.....	28
18.Fotos dels dispositius utilitzats per a les proves.....	30
19.Annex 2: Plantilla accessible per autors de articles científics.....	35
20.Primer element de la llista.....	39
21.Segon element de la llista.....	39
22.Conclusions.....	42
23.Bibliografia.....	43

24. Annex 1: exemple de fitxerscreats Fitxers components d'un Digital Talking Book.....	46
Fitxer NCX:	46
Fitxer OPF.....	50
Fitxer XLM.....	53
25. Fitxer SMIL.....	54
26. Fitxers de Daisy 2.02.....	61
Fitxer NCC.html.....	61
27. Annex 2: Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català.....	66

1. Resum

El món editorial està en ebullició, en un continu evolutiu que veu el creixement de l'edició electrònica amb un ritme molt satisfactori per a les entitats que sàpiguen transformar-se i/o integrar nous models.

Un bon exemple d'aquesta frenètica activitat és un [anunci](#) del Consorci Daisy (referent a la promoció del sistema de la informació digital accessible) de principi d'octubre de 2011, en el qual es formalitza l'abandonament del format Daisy3 a favor del nou format Epub3. Com a resultat, el títol d'aquest treball s'ha quedat obsolet entre el mes de juny i el d'octubre 2011. A la introducció s'enfoca l'objectiu general: estudiar el procés de creació d'una revista digital per tal de poder fixar unes pràctiques que optimitzin el treball editorial en clau accessible. Per aconseguir-ho s'han generat fitxers de prova i s'han validat en diferents dispositius de lectura. La metodologia elegida és la de l'aprenentatge basat en problemes (estudi d'un cas): s'han identificat i redefinit (benchmarking) les bones pràctiques mitjançant proves de conversió/traducció, donant una exemplificació del funcionament concret.

El temps de producció i el tipus d'organització per assolir la tasca completa de conversió, són part de l'anàlisi associada a l'adquisició d'un nou format/canal de difusió editorial. Es proposa l'adopció d'un document mestre, una *plantilla*, que sigui descarregat pels autors i que sigui utilitzada dins del procés d'ingesta editorial, per tal d'optimitzar el mateix procés reduint la càrrega editorial total.

Així, mitjançant l'adopció dels formats elegits, s'aconsegueix introduir l'accessibilitat digital a materials científics destinats a un grup d'usuaris determinat i s'identifiquen els elements components (eines i personal) d'una estructura editorial en una revista, en un marc no comercial, destinats a una producció científica digitalment accessible.

En conclusió: amb els resultats de les activitats fetes es proposa l'optimització del procés considerat: amb l'ús de un document mestre ja optimitzat, i amb un control final de refinament després de la conversió de l'article.

2. Introducció

3. Objectiu general

Es vol aconseguir que la informació digital continguda en un article científic sigui compatible amb les necessitats dels usuaris amb discapacitats visuals i amb dislèxia.

Per les seves característiques intrínseques¹ s'han elegit els formats de fitxers de conversió Daisy DTB versió 2.02 i versió 3, i ePub2, que permeten una representació dels continguts estructurada, accessible i adaptable a les necessitats del públic de referència.

El fi últim de l'assimilació de formats de fitxers DTB és d'oferir articles científics en un format (contenedor) optimitzat per a usuaris específics, i que pugui ser descarregat gratuïtament; s'assumeix a més que la nova forma de difusió dels articles pugui beneficiar també als lectors sense discapacitats. Amb la portabilitat dels formats elegits, els articles poden utilitzar-se en molts dispositius diferents, cada vegada més comuns amb la informàtica mòbil.

Mitjançant analítiques webs es pot també monitoritzar, si s'escau, l'ús d'aquests nous recursos i justificar-ne l'adopció sistematitzada.

4. Objectius secundaris

A més dels mecanismes de la conversió, es volen provar els fitxers resultants en diversos dispositius, per tal d'obtenir un primer feedback d'autoavaluació. Com a objectiu secundari i no central del treball, aquesta tasca només s'ha realitzat amb dispositius² de llarg consum, i s'ha deixat per un treball posterior les proves amb dispositius/programaris dedicats, és a dir en aparells/aplicacions que llegeixen nativament els formats Daisy i Epub.

Un segon objectiu secundari és, a partir del cas concret de BiD, extraure dinàmiques comunes a les revistes digitals, per a que es puguin identificar les bones practiques en la fase d'edició. També en quest cas, es focalitza l'anàlisi en el flux editorial d'ingesta i maquetació per als articles publicats en línia, presentant algunes eines informàtiques disponibles.

5. Abast

Es limita la referència al context de publicació de revistes acadèmiques d'accés obert, color romeo verd, degut als diferents models econòmics i organitzatius que caracteritzen aquestes revistes, respecte altres que segueixen models diferents, com ara el de pagament per la lectura o bé el de pagament per a la publicació per part de l'autor. Aquesta limitació no afecta de forma essencial al procés d'ingesta i producció, que és generalitzable, mentre que sí modifica el model de distribució referent, com en el cas estudiat, lliure. En el mapa conceptual que es presenta més endavant, s'aïlla el procés investigat, dins el qual s'han destacat els elements crítics.

¹Un punt de partida, per a la comprensió de l'estructuració d'un Digital Talking Book, pot ser la norma NISO corresponent; en la disposició es fa referència a la capacitat de navegació del lector tant a un nivell general (l'índex, els capítols i les notes) com a nivells més granulars de paràgrafs, frases o paraules amb possibilitats de control de la velocitat de lectura, de retorn enrere, salt, posar notes, ressaltar text, recerca, etc... El cor dels DTBs és el fitxer NCX, un fitxer de control de navegació, que permet a l'usuari obtenir fàcilment una visió general de la matèria i que alhora proporciona un mitjà convenient per a navegar. Aquest NCX ha d'aparèixer a l'usuari com un esquema dinàmic que es pot contraure o expandir fàcilment. Mentre l'usuari està examinant el fitxer de control de navegació, ha de ser possible saltar directament al principi de la secció, capítol o títol. Una vegada que el text de l'element actual hagi estat llegit, l'usuari ha de ser capaç de continuar ja sigui amb l'element anterior o tornar al NCX. (veure annexe 1)

² de la casa Apple (Ipod, Iphone 34, Ipad), de Sony (Digital Book Reader PSR-350, PSR-T1) i Samsung (tablet android).

Per definició i abast d'un TFE (en menys de quatre mesos 400 hores de treball, uns centenars per mes (+ o - 25 hores setmanals, com un treball a temps parcial), el treball s'ha centrat en els aspectes essencials intentant en el possible inspirar consideracions generals, presentades al llarg del text.

Queden per a estudis posteriors, moltes variables del procés sencer de creació d'una revista i les proves amb els usuaris que facilitaran compendiar i estendre les conclusions del treball sencer.

En el present TFE queden algunes preguntes obertes, que potser es convertiran en objecte de properes investigacions.

6. Metodologia

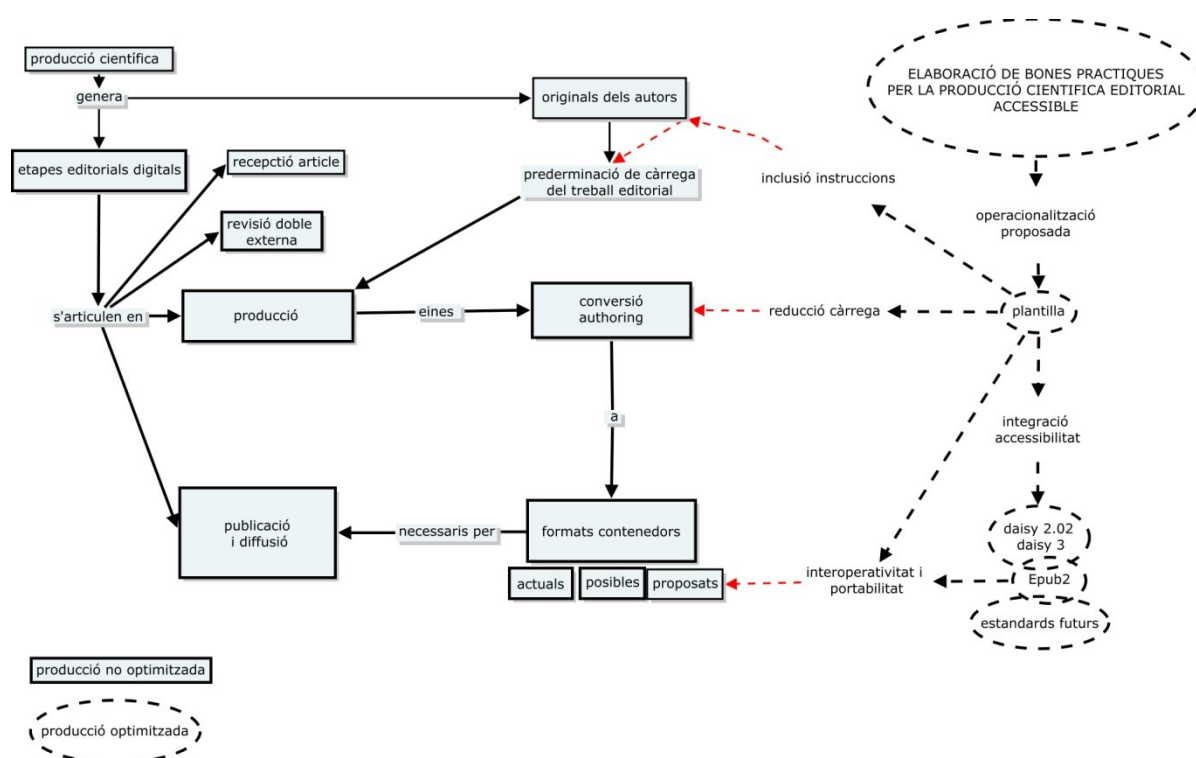
Per tal d'assolir els objectius principal i secundaris s'ha analitzat el procés d'autoria dels fitxers. Es verifica la conformitat de les bones pràctiques a l'accessibilitat digital mitjançant una panoràmica de les eines disponibles, una revisió de la literatura i un testeig: les eines disponibles per l'autoria poden ser de lliure accés o de pagament; s'han considerat exemples dels dos grups. Per tal d'assumir un marc teòric actualitzat, s'ha fet un *benchmarking* de les guies de conversió disponibles i, finalment, amb els elements citats, s'han escollit articles ja publicats per tal d'aplicar-hi les tècniques de conversió elaborades. Els fitxers produïts s'han llegit en diferents dispositius.

Les activitats metodològiques mencionades es poden classificar en:

- Anàlisi dels requeriments (observació del *workflow* i entrevista amb editors del cas d'estudi)
 - o S'ha analitzat l'autoria dels fitxers.
- Anàlisi de l'estat de l'art
 - o Una panoràmica de les eines disponibles:
 - les eines disponibles per autoria poden ser de lliure accés o de pagament; s'han considerat exemples dels dos grups
 - igual que per al punt anterior, les eines de lectura són de pagament o de lliure accés; s'han considerat exemples dels dos grups
 - o Una revisió de la bibliografia
 - o Un *benchmarking* de les guies de conversió disponibles
 - o Conclusions
 - Eines seleccionades
 - Pautes sintetitzades
 - Elements a considerar
- Testeig
 - o Selecció d'articles
 - o Conversió amb eines seleccionades segons les pautes de conversió sintetitzades
 - o Avaluació amb diferents lectors

7. Planificació

El projecte³ descriu com la necessitat d'una fase d'investigació sobre els programaris per convertir a fitxers accessibles, actualment a l'abast dels editors digitals, és propedèutica a la investigació en l'accessibilitat digital aplicada. Un cop conegut el panorama de l'oferta disponible, s'ha triat un dels programaris provats. Mitjançant aquest filtre (o eina d'autoria) s'han creat fitxers de prova per a la posterior visualització en dispositius lectors de llibres electrònics. A continuació es presenta un mapa conceptual elaborat per a representar l'enfocament assumit⁴.

3 entès com “un conjunt o seqüència d'activitats que desenvolupen durant un temps un equip de persones amb uns recursos determinats per a obtenir un resultat”.

4 Per a la seva generació s'ha fet referència a un document, el CEN WORKSHOP AGREEMENT CWA 15778 de febrer 2008 del qual s'extrapolen aquests dos punts:

4.1 Define and use document style guidelines

This activity basically defines style guidelines that will be used **by all actors** in the accessible content processing value chain. Introducing style guidelines requires an agreement between all actors in the publishing chain. These style guidelines can be used **to tag specific content and map it into a specific conversion**. The consistent use of style guidelines through the whole publishing chain enables efficient processing and automatic structuring of content and thus enhances significantly the accessibility of it.[...]

4.2 Define and use structure guidelines

In this specific activity guidelines that define structure are agreed between the relevant actors. Structural guidelines are more abstract than style guidelines. They actually define how structure is tagged in the content. In the case of MS Word, structural guidelines will need to define how different headings are tagged. By consistently **following the structural guidelines**, automatic conversion can be achieved. Structure also deals with tagging of sections that contain graphics, images, drawings, other rich media, math, music etc. Structural guidelines also enable navigation on the structural elements and by doing so **ease information retrieval and content consumption**.

Es presenta el calendari amb els objectius i les tasques lligades en les que es resumeixen les hores de treball per activitats, i on s'atribueix un pes (percentatges de compliment) per a cada tasca, per a una valoració global del projecte.

tasca/mes	setembre	octubre	novembre	desembre	gener	Objectius	notes
lectures bibliogràfiques	x	x	x			Revisió	
aprenentatge eines	x	x	x	X		Selecció, instal·lació	
configuració eines de treball		x				instal·lació diferent per a cadascun dels ordinadors utilitzats	
selecció articles		x				articles targets	font html i font doc+img
proves de conversió		x	x	X		epub y daisy, XML, css /des de wordMS i LibreOffice	generació ebooks o dtb
construcció plantilles			x			investigació respecte cms	tecnologies disponibles
filtratge continguts			x	X	x	dolphin / codi lliure	tecnologies disponibles
proves en lectors				X	x	feedback a filtratge	límits proves
Entrega final					x	noves eines i nous formats	

El pes ponderat de les diferents fases del projecte respecte els recursos/temps es podria valorar en:

Fases	%	Hores
Aprovació	10,00%	40
Definició	20,00%	80
Planificació	20,00%	80
Execució	40,00%	160
Tancament	10,00%	40
		400

Llegenda: el 50% del total del temps disponible s'ha invertit en les 3 primeres fases; la primera setmana del projecte s'ha dedicat a l'elecció de la bibliografia, l'ordenació i priorització de lectura, ja que aquesta activitat (llegir) s'ha realitzat al llarg de 3 mesos. Durant aquest període s'ha revisat bibliografia bàsica i de concepte, s'ha passat a les guies de bones pràctiques, per acabar amb les comunicacions de les institucions i experts internacionals, que s'han actualitzat mitjançant la lectura de fòrums, la recepció de rss i la participació a *webinars*. Per tant, aquesta tasca s'ha dut a terme durant les fases d'aprovació, definició i planificació, utilitzant poc menys d'un 20% del temps total de les tres fases: el 30% restant s'ha repartit entre les tasques d'aprenentatge de les eines, la configuració de les mateixes i, finalment, la selecció dels articles a convertir, tot seguint una lògica de fases preventives i progressives. S'ha passat de l'aproximació a les eines de producció editorial per llibres

electrònics, a la seva elecció, de l'ús experimental, a la definició d'uns passos a seguir per a la conversió formalitzada. En un projecte com aquest, la limitació de personal “de camp”, i l'acaparació de totes les posicions involucrades per un sol subjecte, és a dir, un projecte conduït individualment, no permet un diàleg entre els membres de l'equip encarregat, la qual cosa, en un continu de preguntes i respostes, ajuda a una diagnosi interna en tot el període previst. Aquest diàleg s'ha pogut mantenir amb el tutor d'aquest treball, que ha complert amb l'esmentada funció, permetent correccions i una confrontació constant, favorable a l'optimització de tot el material elaborat.

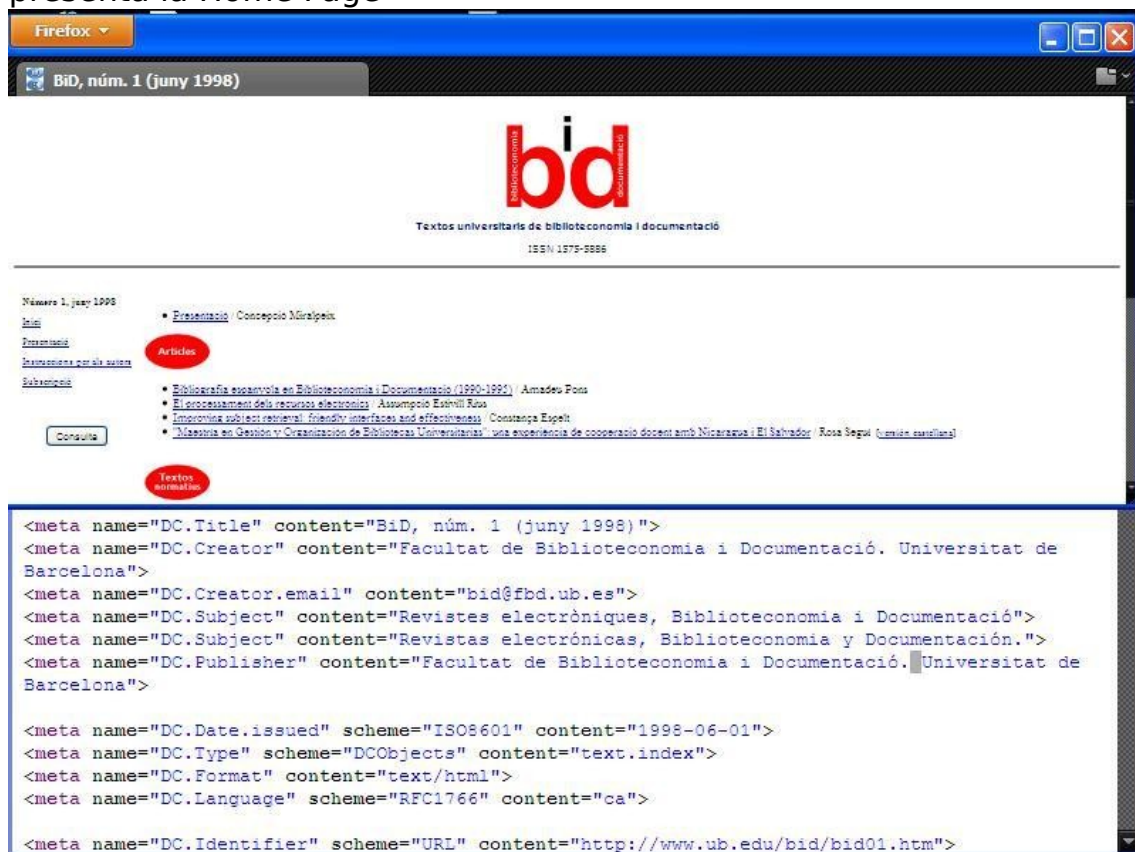
En les fases d'execució i tancament (50 % del temps dedicat) s'han seguit redactant els apartats d'aquest document, s'han fet les proves concretes de conversió dels fitxers, s'han provat amb diferents aparells i s'ha pogut obtenir un *feedback* que s'ha utilitzat per a fer petites modificacions. Durant el tancament del projecte s'ha acabat de refinar la presentació i arreglar les qüestions formals, com ara la correcció lingüística i bibliogràfica.

.

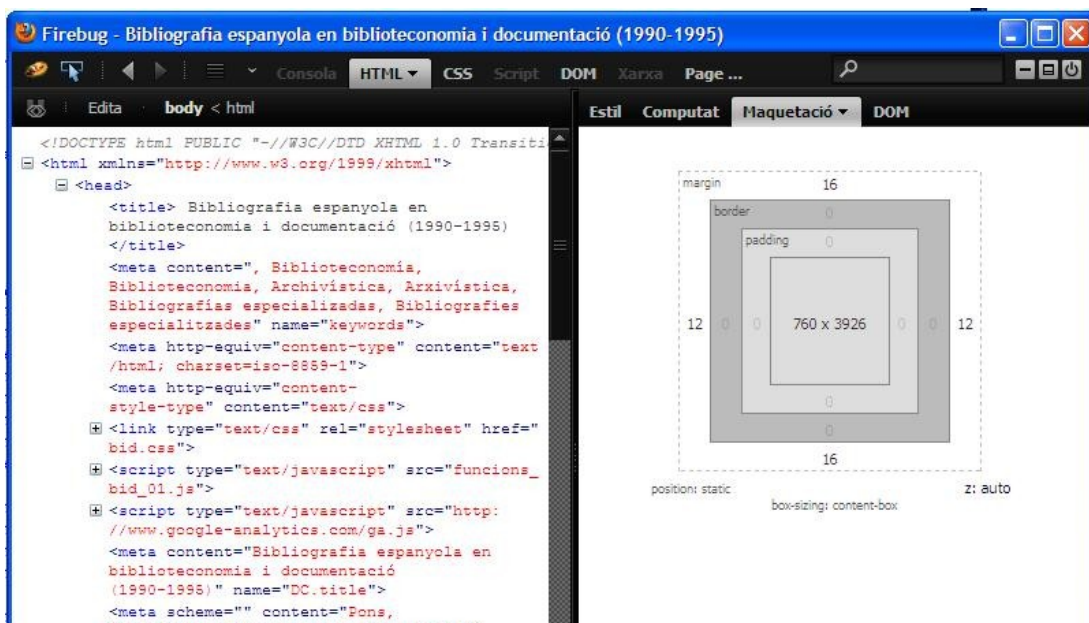
8. La revista BiD

9. Una mica de història, públic i finalitats

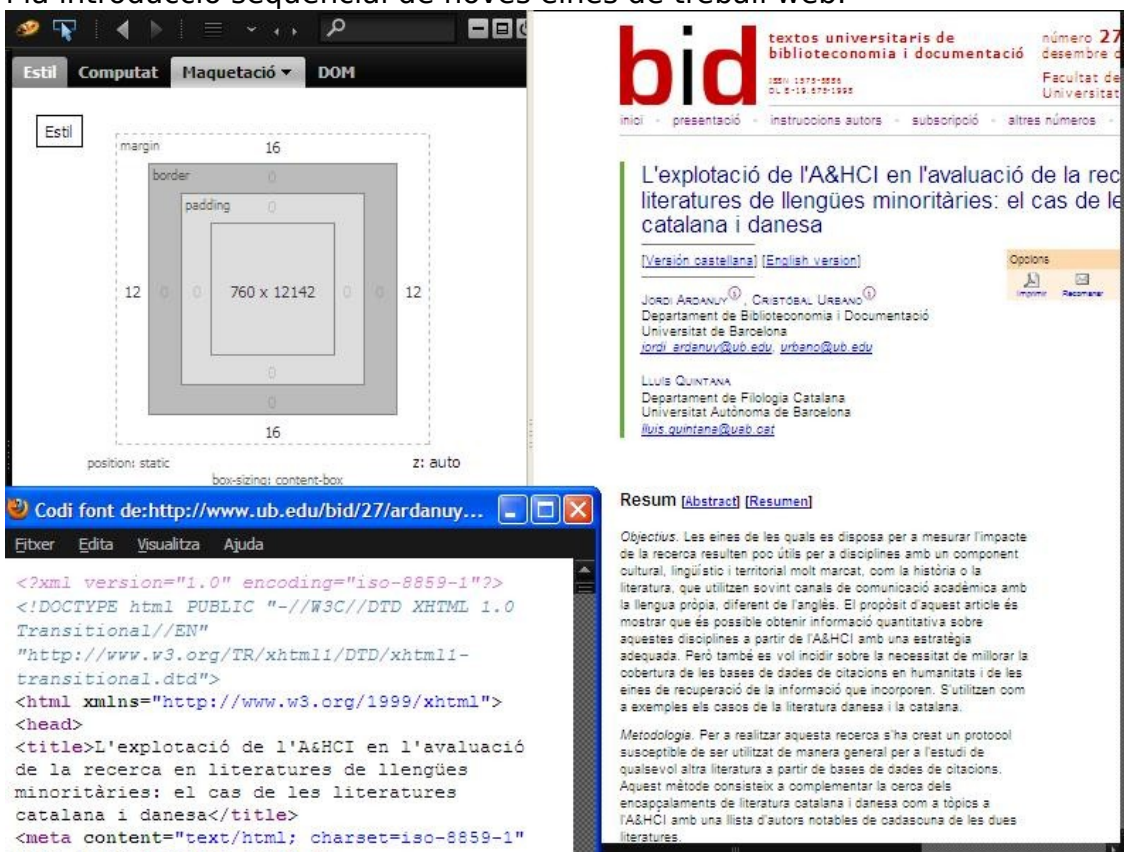
La revista Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona va publicar el seu primer número al mes de juny de l'any 1998 en format digital. A l'arxiu de la revista es pot veure la formatació web original: metadates Dublin Core, html1 pur i text. Es presenta la Home Page

Aquest número 1 tenia quatre seccions: Articles, Textos normatius, Informació d'activitats i Ressenyes. La responsabilitat editorial encara era de l'Escola Universitària Jordi Rubió i Balguer de Biblioteconomia i Documentació, amb un Consell de redacció format per l'Ernest Abadal Falgueras, l'Assumpció Estivill Rius, la Núria Jornet Benito i en Cristóbal Urbano. L'edició en HTML era de l'Àlex Cosials, mentre que la capçalera d'en Marc Valls. El web estava optimitzat en 256 colors i per a 800×600 píxels. Els textos dels articles estaven incrustats a la mateixa pàgina amb una maquetació que es presenta a continuació.

Si es confronten la primera versió amb l'actual es poden apreciar l'evolució tècnica editorial i la introducció seqüencial de noves eines de treball web.

Per comprendre el flux editorial de la revista s'han fet entrevistes obertes amb el director, el Prof. Ernest Abadal, un dels responsables del desenvolupament tecnològic, el Prof. Josep Manuel Rodríguez Gairín, el responsable de la maquetació, el Prof. Jorge Franganillo, uns dels responsables del seguiment de les estadístiques de la revista, el Prof. Cristóbal Urbano, i amb un dels responsables de l'edició, el Prof. Pedro Rueda. Aquestes entrevistes han facilitat la comprensió per part de l'autor del treball de com s'efectua materialment la ingesta d'un original d'un autor en el moment actual. Els comentaris de les persones involucrades

directament en la producció i edició de la revista han estat molt útils per a poder definir un mapa conceptual del procés de creació o adaptació d'uns continguts per a la seva publicació digital. El flux que ara s'ha establert és el següent:

- l'autor lliura un article mitjançant un e-mail directe a la revista. L'article s'ha de presentar d'acord a les instruccions publicades a la pàgina relativa de la web de la revista.
- La redacció accepta o no l'article i, a continuació, si s'ha acceptat, l'envia per a l'avaluació amb mètode de doble revisió cega.
- Al retornar l'article del procés de peer-review, la redacció demana a l'autor que faci les correccions pertinents.
- Quan s'ha acabat aquesta fase de revisió del contingut, l'article està llest per a ser tractat per a l'edició web. El que es fa a la pràctica és copiar tot l'article des del processador de text en ús (word) i engaxar-lo al programari Bloc de notes, per a polir tot el codi incrustat.
- Una cop s'ha netejat, es compila la pàgina del article, posant totes les etiquetes semàntiques (metadades), manualment amb un treball molt llarg.

Com s'explica més endavant, aquesta situació pot millorar sensiblement amb la introducció d'una plantilla per a la formatació simplificada dels articles.

Al llarg del temps la revista ha crescut i millorat, ara és una de les poques revistes espanyoles de biblioteconomia i documentació indexada, i amb moltes ganes de seguir creixent en qualitat, difusió i avaluació per part de la comunitat científica. Fent una mirada als passats números de BiD, una lectura aconsellada és l'article publicat al número 21, per celebrar els deu anys de vida de la revista, de Candella Ollé i Mercè Porras⁵, en el qual es vol repassar l'evolució de la revista a tots els nivells.

El públic de referència de la revista és el professional de la informació, tant a nivell acadèmic com a nivell institucional. Els 500 lectors únics (mensuals) d'avui en fan una revista amb un seguiment important, i per les notícies que s'han rebut des de dins l'organització, amb ambició de creixement internacional i de reconeixement per a la indexació en noves bases de dades mundials.

⁵ Ollé Castellà, Candela; Porras Serrano, Mercè (2008). «Una mirada als vint números de BiD». *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, desembre, núm. 21. <<http://www.ub.edu/bid/21/olle1.htm>> [Consulta: 10-01-2012]. N'hi ha altres d'articles de ressenya sobre la mateixa revista, un de Rodríguez del 2001 i un de Abadal del 2006.

10. L'accessibilitat digital

En el context d'aquest treball, es parla d'accessibilitat digital quan un usuari discapacitat pot utilitzar un recurs amb la mateixa eficàcia que un usuari sense discapacitat. Però s'ha de tenir cura amb l'establiment dels objectius d'accessibilitat que es volen aconseguir, ja que mai serà possible arribar a una accessibilitat total, vàlida per a tots els tipus de discapacitat.

El concepte d'accessibilitat està relacionat amb **la capacitat de gaudir d'un recurs**, entès com un servei, una infraestructura o un dispositiu **sense cap limitació d'ús**, és a dir, optimitzat per a l'ús que pot fer-ne un usuari, **discapacitat o no**. En la conjugació de l'accessibilitat digital és pot dir que els recursos digitals han de tenir en compte les normes i les regles, les tècniques i les sensibilitats que permetin facilitar l'accés a les mateixes de manera similar per tothom. Les discapacitats són dades contextuais, depenent de la tasca. En aquest sentit, la discapacitat no és una propietat de l'individu, sinó més aviat és una propietat de la relació que es crea en la interacció entre la persona i la tasca a assolir.

Una altra raó per a l'aplicació de les bones pràctiques d'accessibilitat és que aquestes tècniques ajuden globalment a la millora de la indexació pels motors de cerca, a la millora de la interoperabilitat i compatibilitat i robustesa d'interfícies d'usuari. Finalment, però no per això menys important, s'augmenta el retorn de la inversió (ROI).

Unes pàgines accessibles a més incrementen la navegabilitat per a tot el públic que es connecti en modalitat “mobile”, i aquest benefici en si mateix hauria de representar un estímul suficient per a la conversió dels continguts inaccessibles.

Aquesta convergència i superposició de tècniques d'optimització dels continguts, per diferents objectius (accessibilitat i portabilitat), es una línia de desenvolupament rendible, però la majoria dels dissenyadors de webs i desenvolupadors d'aplicacions mòbils no estan molt familiaritzats amb les similituds de l'accessibilitat amb el món del disseny mòbil. D'altra banda, hi ha directrius tant per fer el contingut d'uns recurs web accessible com per el contingut mòbil, de manera que es poden definir mètodes⁶ que siguin capaços de tenir en compte les capacitats específiques de cada tipus d'usuaris i l'específic entorn mòbil.

11. Discapacitats , barreres i contextualització

En la comprovació de l'accessibilitat d'un fitxer convertit, s'haurà de contextualitzar el tipus de prova que es vulgui subministrar i per fer-ho es poden aplicar els principis del *barrier walkthrough*. Aquest enfocament té en compte que el mateix problema, una barrera, s'observa des de diferents punts de vista en funció de les diferents discapacitats; mitjançant aquesta tècnica s'identifica una jerarquia de problemes d'accessibilitat amb que enfrontar-se, prioritzant-ne les diferents solucions tècniques possibles respecte a les discapacitats objectiu.

Els cecs, les persones amb baixa visió, les persones amb dislèxia, les persones amb problemes d'aprenentatge, així com les persones grans, es beneficien de les tècniques d'accessibilitat aplicades a la construcció i presentació dels continguts digitals com ara les pàgines web, els documents (de text, de presentació, de càlcul etc.), els vídeos, els serveis via xarxa o els llibres, entre d'altres.

En el cas del grup de persones amb baixa visió, cecs i persones amb dislèxia, en la bibliografia s'han pogut identificar les dificultats d'accés digital compartides. A continuació es presenta una llista de possibles barreres per als subjectes considerats:

1. Imatges amb una mala col·locació

⁶ Rogério Bandeira, Rui Lopes and Luís Carriço TOWARDS MOBILE WEB ACCESSIBILITY EVALUATION (v. Bibliografia)

2. Imatges incloses en el fons de la pàgina
3. Color utilitzat per a fornir informació
4. Contrast insuficient
5. Marcs no accessibles
6. Continguts en moviment
7. Mapes d'imatge
8. Imatges funcionals incrustades a segon pla
9. Imatges funcionals sense text
10. Textos de suport (tooltips) massa llargs
11. Menús dinàmics en JavaScript⁷
12. Enllaços mancants o trencats
13. Línies de text massa llargues
14. Massa enllaços
15. Formularis amb redirecció
16. Formularis mal maquetats
17. Finestres solapades
18. Insuficient temps disponible per a completar una tasca
19. Imatges utilitzades com a títol
20. Falta de dreceres de teclat
21. Impossibilitat de redimensionar el text
22. Inflexibilitat del disseny *de maquetació*
23. Falta de marcatge per al disseny
24. No implementació d'enllaços d'accés directe al contingut
25. Finestres sense controls de navegador

Per als objectius d'aquest treball, es consideren únicament les barreres que poden existir en el context d'un article científic, que no presenta totes les dificultats de l'entorn web i està dirigit a un públic seleccionat. Per tant, sent un article un contenidor ben definit - de moment encara hi ha poques revistes acadèmiques amb continguts dinàmics dins els mateixos articles - es poden descartar algunes barreres a l'accessibilitat, excloent elements d'altres contextos digitals. D'altra banda, de les 25 barreres identificades, les directrius imposades pels propis formats Epub2, Daisy 2.02 i Daisy 3 n'anul·len ja algunes, doncs:

no es permet l'ús del Javascript,

les imatges han de seguir regles de posicionament i presentar els elements de descripció alternativa;

els formularis han de dibuixar-se amb criteris ben formalitzats;

el contrast ha de respectar certes proporcions;

els continguts no poden ser en moviment.

Però aquesta simplificació parcial no ha de ser enganyosa, ja que queden extenses barreres si no s'optimitzen bé els continguts per al grup objectiu d'aquest treball.

Fins al format Epub2/daisy3 les intencions dels òrgans promotors són de replicar les condicions típiques d'un entorn de lectura en paper:

“poder afegir notes, saltar d'un punt a un altre, llegir les notes al peu de pàgina, etc., i, de fet, l'estructura dels e-books formatats a ePub/daisy pot ser assimilada bastant bé a la d'una versió impresa. Els fitxers NCX, uns dels fitxers que componen el paquet d'un e-

⁷ Amb el nou format Epub3 algunes barreres seran més difícils de superar, en funció de la decisió de poder disposar de Javascript i d'àudio i vídeo *embedded*. La majoria dels editors estan molt contents per l'adopció del nou format, però potser aquesta decisió tingui un impacte que adjunti dificultats per a l'optimització de l'accessibilitat digital.

book/article, de fet descriuen i repliquen la mateixa organització d'una corresponent versió en paper: presenten un menú de navegació amb índex, capítols, apartats i notes, i permeten desplaçar-se en el text segons les necessitats del lector. Tanmateix, la funció del fitxer XML és la de "parlar" als aparells lectors (hardware i software), i donar instruccions sobre els fitxers components de l'article: on buscar el text, com gestionar l'àudio d'acoblament, etc... Com a format contenidor, un Digital Talking Book (DTB) permet la incorporació de tècniques que siguin accessibles o, millor dit, el camí realitzat en la difusió de l'estàndard tractat sempre ha estat caracteritzat per l'atenció i la voluntat d'incrustar els més recents desenvolupaments d'accessibilitat digital."⁸

Es passa ara al tractament del tema de la correcta formatació d'un text per la seva posterior conversió en formats accessibles.

⁸ Es poden llegir en les pàgines de les institucions com el W3C, el Daisy Consortium o el IDPF comunicacions diàries de millores en les tècniques de producció editorial accessible en format digital.

12. Creació d'un article de revista acadèmica EPUB/Daisy 2.02

“La base de l'accessibilitat en un document [...] s'aconsegueix a través de l'estructuració del contingut mitjançant etiquetes” que donen sentit semàntic, “i del control sobre l'ordre de lectura”⁹.

Els formats de fitxers Epub/Daisy en concret són un marc conceptual i pràctic per manipular el contingut tant a nivell de presentació com de navegació, qualitats que es conjuguen amb l'accessibilitat digital perseguida amb la conformitat a les normes WCAG.

Per a formatar un article Epub/Daisy cal:

1. **verificar i identificar l'estructura dels originals**, des d'una perspectiva tècnica: la conformitat a les instruccions per a l'acceptació de l'article.
2. **un filtratge per a corregir possibles errors del fitxer mestre que es necessita per a la conversió**¹⁰.
3. **aplicar la conversió mitjançant el programari elegit**¹¹ pel format *de sortida* triat, i
4. **verificar** en un lector de llibres digitals (e-reader)

Amb les bones practiques llistades¹² més endavant, s'aconsegueix entendre el procés de creació d'un fitxer mestre per a la seva conversió, per poder traduir els fitxers “originals” dels autors a fitxers DTB ràpidament i correcta, mitjançant el filtre d'un programari adequat. El format de l'article definitiu enviat per l'autor a la revista, en la praxis es preveu que tingui format digital (rtf,doc,pdf...), estil, extensió, forma del resum, bibliografia, notes, etc., compatible i conforme amb la política de recepció i acceptació editorial. No és estrany trobar instruccions distintes en funció també de l'àrea de publicació, del sistema d'ingestió de l'editor i d'altres elements aquí no identificats, però que tots plegats dibuixen un marc bastant flexible en la codificació de les instruccions per als autors. És per això evident que cada revista podrà estructurar els seus fitxers mestres digitals (els articles) de manera que minimitzin les intervencions necessàries en la fase d'edició, per a la posterior publicació en el medi o canal de difusió elegit (podent l'editorial de la revista acadèmica optar per la seva difusió de manera multicanal, com fan algunes editorials).

9 Ús i creació de PDFs accessibles Col·legi de Bibliotecaris (v. bibliografia)

10 Es prioritzen les accions de correcció del document mitjançant eines que ofereixen alguns programaris (en aquest treball es veurà més aprofundit el processador MsWord, versió 2010, que té incorporat un comprovador d'accessibilitat, però n'hi ha molts més, per a anàlisi o *authoring* més exhaustius), que varien en funció del format entregat per l'autor.

11 En l'elecció de l'eina adaptada a les necessitats editorials es consideren factors com els de la disponibilitat financera i dels recursos humans que la utilitzin.

12 Són un resum de les guies consultades en la bibliografia i que s'han utilitzat per a l'adaptació i conversió dels articles científics en formats accessibles.

13. Els originals

Abans de verificar l'estructura d'un original, hi ha una qüestió prèvia indispensable, tot i no ser estrictament necessària per a la conversió: es tracta d'una verificació i identificació del respecte a les instruccions als autors.

El consell de redacció estableix unes normes per a la presentació dels articles. En el cas de BiD són llistats segons dos punts principals: l'abast i el procediment (que inclouen apartats sobre l'abast temàtic de la revista, les llengües de publicació, la tramesa d'originals i la revisió), i els criteris de presentació dels textos. En aquesta segona secció es detallen els tipus de format de fitxer electrònic preferents (.rtf i word genèric), com incloure taules i figures, quina extensió es recomana en funció de la secció de la revista, el format de la pàgina i el tipus de lletra que cal emprar, la inclusió del títol de l'article i el nom dels autors, amb indicació del càrrec, el lloc de treball, el grup de recerca i l'adreça electrònica. Segueixen descripcions sobre: l'estructuració del resum en el qual cal que s'indiquin objectius, metodologia i resultats, amb no més de 250 paraules; com fer una citació bibliogràfica utilitzant el sistema autor-data, on col·locar les notes, els apèndixs, i com seguir altres regles per a la maquetació dels noms propis, de les citacions textuais, i d'elements tipogràfics. Com es nota, sense entrar en tots els elements citats, les regles per als autors són bastant nomotètiques, fet que no facilita el treball del comunicador científic que vulgui difondre els seus resultats d'investigació. Aquest element es considera una limitació i, per tant, una barrera a la difusió dels continguts científics. Com cada revista té les seves pròpies regles de maquetació, es necessita un treball d'ajust addicional per part de l'autor.

Un cop comprovada la conformitat a les regles editorials mitjançant una lectura humana o semi automatitzada, es pot passar a revisar la conformitat amb les regles d'accessibilitat digital¹³.

13 Degut a l'alt percentatge de difusió de la suite Office de Microsoft, i el fet que dins els formats acceptats per BiD hi hagi la referència a Word, s'ha escollit treballar amb Microsoft Word 2007 i 2010. En la preparació dels màsters de conversió, amb les tècniques pròpiament dites d'*authoring*, les eines i les practiques consolidades a disposició actualment (desembre 2011) estan molt ben documentades. A més, en la preparació d'aquest treball s'han recollit eines, lleis i notícies relacionades amb el tema, que estan disponibles a un stack de Delicious, lliurement consultable a l'adreça <http://www.delicious.com/stacks/view/FpJL8R>

14. Estructuració

Amb l'ús de les bones pràctiques que es descriuen a la secció següent, es poden crear articles accessibles en “estil acadèmic-científic” amb les següents propietats:

- utilitzables per a persones (és a dir, no optimitzat exclusivament per a sistemes automatitzats de gestió de continguts),
- predominantment basats en text (tot i que poden contenir també representacions gràfiques),
- per imprimir i audibles (amb reduïts trets dinàmics de numeració, taules de continguts, etc., i que no incloguin vídeos),
- autònoms (amb el típic format d'un llibre electrònic, adaptat a contenidor d'articles de revista científica).

En general, citant les pautes més importants, per a garantir l'accessibilitat és necessari un text ben redactat, un llenguatge clar i senzill, i posar les informacions més importants al principi. Si és possible, intentar evitar les taules, i si hi ha imatges caldrà posar atenció als atributs que es necessiten per a una correcta representació del seus continguts amb les tècniques d'assistència (TA).

La versió 2010 d'Office proporciona característiques que ajuden a la producció de continguts accessibles. A més, ofereix un control d'accessibilitat dins la pròpia eina, aconseguint així un discret control de conformitat a les regles de l'accessibilitat. Per a les finalitats proposades, s'ha optat per la creació d'un model, o plantilla, que inclourà informació rellevant per a la immediata identificació i la col. locació en el context editorial propi: un document amb nom de la revista, número, any, editor, autor, títol de l'article, funcions i institució representada, etc., dades que estaran etiquetades per a la conformitat als formats Daisy/ePub i reconegudes amb les tecnologies d'assistència. Per tal de formatar un document de MsWord de forma accessible és imprescindible seguir literalment les bones practiques citades a continuació:

1. l'ús d'una plantilla
2. la definició d'un idioma
3. evitar elements flotants
4. utilitzar tècniques de formatació de imatges i objectes gràfics
5. utilitzar noms d'estils
6. utilitzar elements d'estructuració pre-definida
7. facilitar el més possible la lectura utilitzant suficient de contrast
8. proporcionar el context per als enllaços
9. comprovar l'accessibilitat dintre MsWord

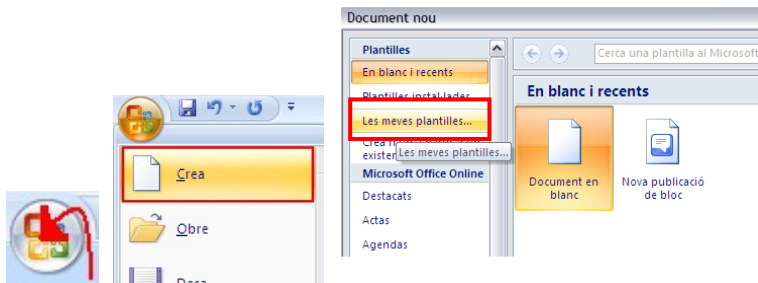
Aquestes tècniques, protocols o bones practiques, són optimitzades per als usuaris objectiu d'aquest treball, es a dir permeten un'accessibilitat completa a la informació continguda per a les categories de lectors que, diversament, tendrien problemes d'accés.

Les tècniques presentades son un resum raonat de les guies consultades per la creació de documentació accessible (v. Bibliografia) especiticatament construït per als grups de usuaris amb les discapacitades aquí tractades.

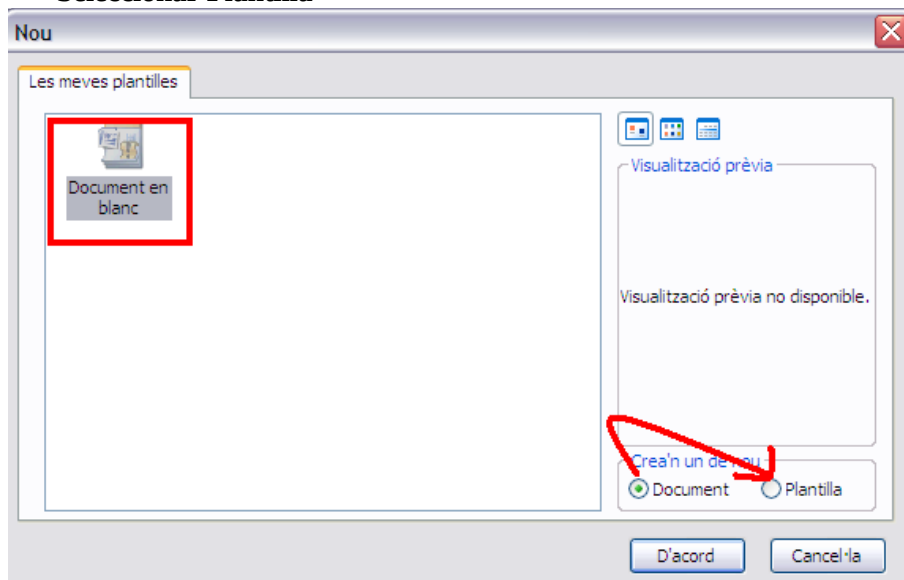
Creació d'una plantilla¹⁴:

La instal·lació inclou models buits; **aquests són tots accessibles**. Es poden crear plantilles personalitzades des de zero, així com editar i modificar plantilles existents assegurant-ne l'accessibilitat al desar-les com una nova plantilla. Per tal de crear un model accessible s'han de seguir aquests passos:

- Crear un document nou (des de la **plantilla d'omissió buida** o des d'una de les plantilles pre-instal·lades)

- Anar a l'element de menú Fitxer, i seleccionar Desa com
- **Seleccionar Plantilla**

- Seleccionar la plantilla document en blanc. Seleccionar Crea'n un de nou **Plantilla**. Seleccionar D'acord. A la caixa de nom de fitxer, escriure un nom; utilitzant un descriptiu com "Model accessible d'article", s'augmenta la prominència de l'estat de l'accessibilitat. A mesura que es va afegint contingut (per exemple, text, imatges, etc.), comprovar per preservar l'accessibilitat (veure Pràctica específica més endavant).

¹⁴ Per el treball realitzat aquí s'ha fet servir la versió 14.0.6029.1000 de Microsoft Professional Plus 2010, amb la versió 14.0.4763.1020 de Microsoft Office Language Interface 2010 – Català. Les captures de pantalla són del processador de text Word 2010.

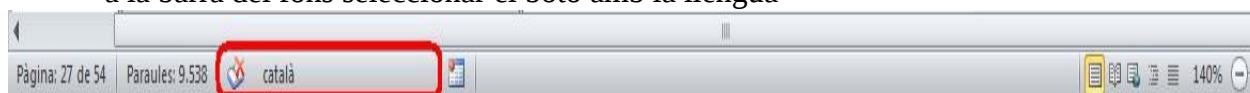
Definició de l'idioma

És important indicar el llenguatge natural del document per tal de poder presentar-lo amb la precisió sol·licitada per les tecnologies d'assistència (p. ex. els lectors de pantalla). Si s'utilitza un llenguatge natural diferent per a un paràgraf o per a un text seleccionat, això també ha d'estar clarament maquetat.

1. En el sistema operatiu, es pot activar la disposició de teclats per a la llengua en que es vol crear i editar el text. Per a aquesta activitat es descriu una guia detallada de Microsoft en l'Annex 1.
2. En Word s'ha de clicar amb el botó dret en la barra d'estat en el fons de la finestra, per tal d'assegurar-se que la llengua és seleccionada; i això es mostra sempre com a recordatori. Es poden marcar diferents idiomes al mateix document.

Per al marcatge de l'idioma:

- seleccionar el text per marcar
- a la barra del fons seleccionar el botó amb la llengua

- en el diàleg d'idiomes que apareix seleccionar la llengua amb la qual es vol marcar diferentment el text seleccionat.

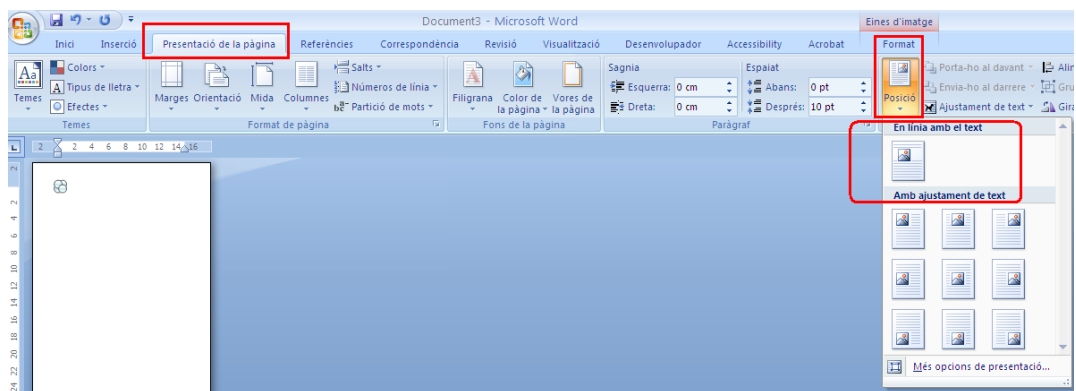
Evitar elements flotants

Quan les imatges i els objectes s'insereixen en documents de Word, s'alineen amb el text per defecte; és a dir, els objectes mantenen la seva posició a la pàgina en relació amb una part del text.

Un element "flotant" manté la seva posició en relació amb la pàgina i els fluxos de text al seu voltant. Per assegurar-se que imatges i objectes es queden associats amb el text al que fan referència, posicionar-los sempre com alineats amb el text.

De la mateixa manera, evitar objectes de dibuix directament en el document (per exemple, els límits, crear un diagrama). En el seu lloc, crear les vores amb les eines de disseny de la pàgina i afegir objectes gràfics complets.

Per evitar que una imatge o un objecte "floti", seleccionar l'objecte, anar a l'element de menú Presentació de pàgina, seleccionar el botó Posició, seleccionar Alineat amb text.

Imatges i objectes gràfics

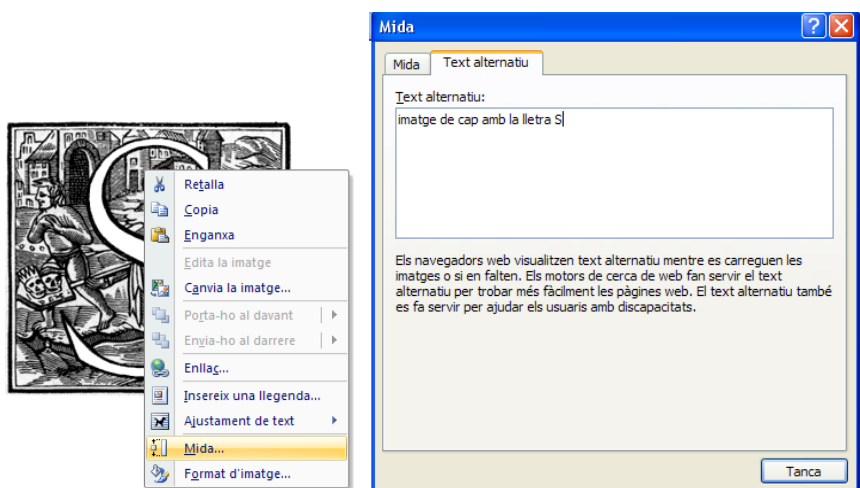
Quan s'utilitzen imatges o altres objectes gràfics com ara taules i gràfics, és important assegurar-se que la informació que intenta transmetre la imatge també es transmeti a la gent que no la pot veure. Això es pot aconseguir mitjançant l'addició de text alternatiu (descripció) per a cada imatge. Si una imatge és massa difícil per a ser descrita únicament amb el text alternatiu, cal oferir una alternativa més llarga (amb el *long desc*).

Alternativament, es pot incloure la mateixa informació transmesa per la imatge dins el cos del document, proporcionant les imatges com una alternativa al text. En aquest cas, no cal proporcionar text alternatiu dins de la imatge.

Consells per a l'etiquetatge d'imatges: text alternatiu i descripcions llargues:

- Si la imatge no transmet informació útil, deixar buit el text alternatiu.
- El text alternatiu ha de ser bastant curt, en general una frase o una breu descripció.
- Si la imatge conté text significatiu, assegurar-se que tot el text estigui replicat.
- Respondre a la pregunta "Quina informació es vol transmetre amb la imatge?", imaginant que es descriu la imatge a una persona al telèfon.
- Provar, després d'haver revisat el document, d'emprar la funció de reemplaçat del text alternatiu.
- La descripció llarga només ha de ser utilitzada quan el text alternatiu és insuficient.

Per a afegir text alternatiu als objectes d'imatges i gràfics: fer clic a l'objecte amb el botó dret, seleccionar Mida, seleccionar el quadre de diàleg Text alternatiu, omplir el text alternatiu i seleccionar Tanca.

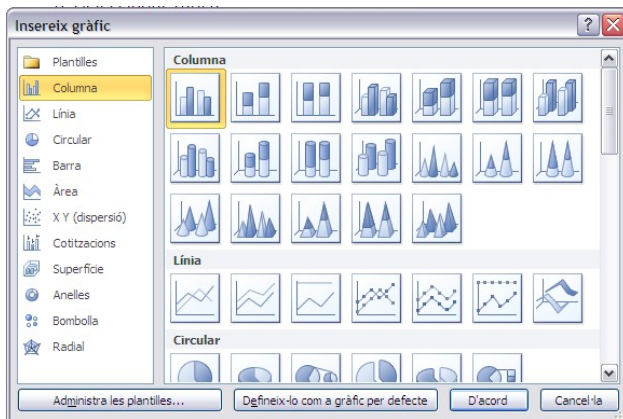

Creació de gràfics i taules de dades:

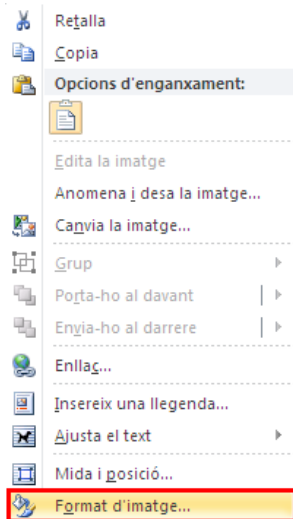
Per a crear un gràfic nou, anar a Inserció (en el menú superior principal) i seleccionar Gràfic. Si no es veu el botó, el menú pot estar comprimit: aleshores cal seleccionar la fletxa situada a la part inferior del menú. El menú s'ampliarà i mostrarà totes les opcions disponibles.

Quan es selecciona gràfic, es mostra la següent opció:

Seleccionant el gràfic desitjat s'obrirà MS Excel on es podran afegir valors seleccionant una cel·la i escrivint en el valor. Cal recordar-se d'afegir etiquetes per a les files. També es pot enganxar la informació d'una altra font en una cel·la. La informació en el full de dades pot ser formulada per a tipus de lletra, mida, color, etc., des de la barra d'eines format o seleccionant atributs específics del format sobre el menú principal. Tancar la finestra de full de dades prement el botó ESC del teclat. Els atributs del gràfic s'han de canviar seleccionant el gràfic amb el botó dret del ratolí.

Seleccionar Format d'imatge per poder accedir a les propietats de Format de l'àrea del gràfic. Escollir Text alternatiu i omplir Títol i Descripció.

Format de l'àrea del gràfic

?

✕

Emplenament

Color de la vora

Estils de la vora

Ombra

Brillantor i vores suaus

Format en 3D

Text alternatiu

Text alternatiu

Títol:

Descripció:

Els títols i les descripcions proporcionen representacions alternatives basades en text de la informació que contenen les taules, els diagrames, les imatges i altres objectes. Aquesta informació és útil per a les persones amb discapacitats visuals o cognitives que potser no poden veure o comprendre l'objecte.

Es pot llegir un títol a la persona amb discapacitats que es farà servir per determinar si vol escoltar la descripció del contingut.

Tanca

Ús de noms d'estils

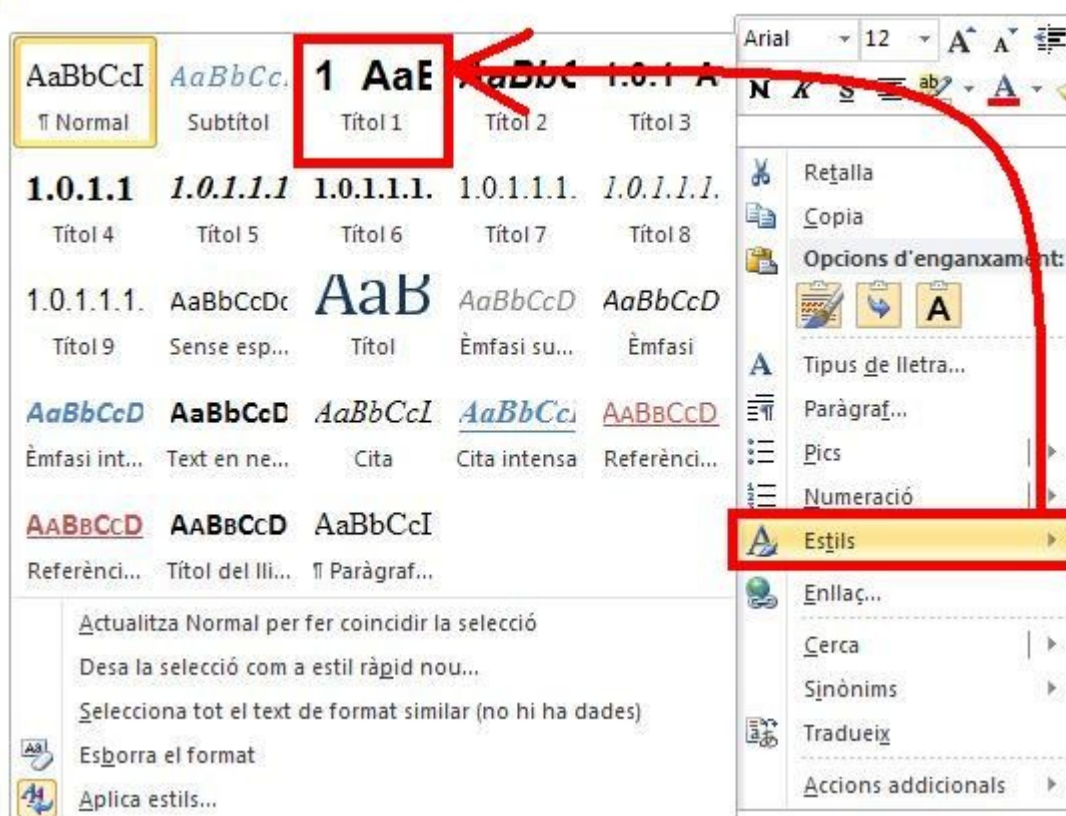
Tots els documents amb un nombre considerable de paràgrafs requereixen una estructuració per fer-los més comprensibles. Una de les maneres de fer-ho és utilitzant "True Headers", és a dir, els estils de maquetació de Word, que permeten crear les divisions lògiques entre els paràgrafs. Les capçaleres reals no s'obtenen en negreta, caràcters ampliat, o centrats, sinó més aviat amb elements estructurals- els estils incrustats - que identifiquen els nivells d'ordre .

Aplicació dels estils

Word proporciona noms d'estils de defecte per a títols, capçaleres ("títol", "capçalera 2", etc.) i d'altres. S'han d'utilitzar per tal de proporcionar una seqüència significativa i una correcta interpretació per part de les TA utilitzades pels usuaris discapacitats. En l'aplicació de Títols (títol 1, títol 2..., subtítols) no es poden saltar nivells, per tant sempre aniran correctament seqüenciats i anidats.

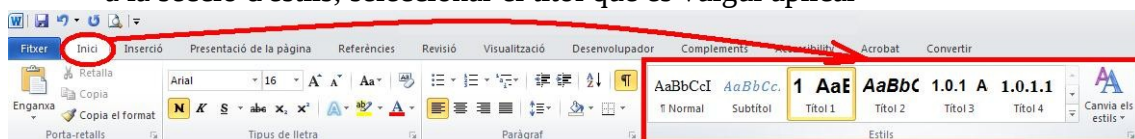
Per aplicar l'estil a les capçaleres:

- seleccionar el text
- clicar el botó dret (menú contextual) i seleccionar estils
- seleccionar l'entrada de la llista

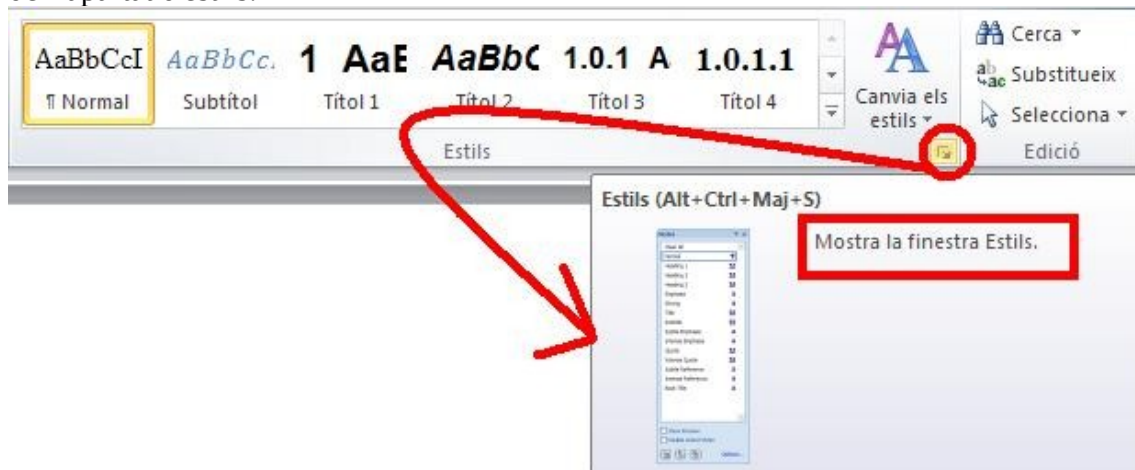
Per a aplicar les capçaleres utilitzant els estils de la barra d'eines:

- seleccionar el text
- anar a l'element Inici
- a la secció d'estils, seleccionar el títol que es vulgui aplicar

Es possible moure's a través dels diferents estils d'encapçalament amb la fletxa que hi ha a baix a la dreta

de l'apartat d'estils.

També es pot canviar el disseny d'estil, seleccionant el botó d'estils de canvi.

Per a canviar els estils de capçalera:

- anar a l'element Inici
- a la secció d'estils, fer clic a l'estil que es vol fer servir des de la galeria d'estils
- seleccionar Editar
- en el quadre de diàleg Modificar estil, fer els canvis apropiats per les característiques d'estil desitjades
- seleccionar D'acord

Elements d'estructuració pre-definida

Taules

En la utilització de taules, és important assegurar-se que estiguin clares i ben estructurades. Això ajuda els usuaris a entendre millor la informació a la taula i permet a les TA proporcionar un context per tal que es pugui transmetre la informació dins de la taula, d'una manera significativa.

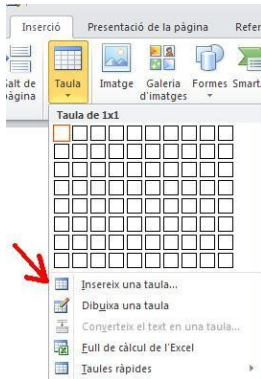
En la preparació de les taules s'ha de:

- Només utilitzar taules per a classificar informació, no per crear format, com les columnes.
- Presentar taules molt simples, evitar cel·les combinades i dividir conjunts de dades complexes en taules independents, més petites, sempre que sigui possible.
- Si les taules es divideixen entre pàgines múltiples, posar l'encapçalament a la part superior de cada pàgina. Això també es recomana encara que siguin d'una sola pàgina perquè és l'única manera d'indicar-ne l'encapçalament.
- Crear un resum del contingut de la taula. Totes les abreviatures hauran de ser explicades en el resum.
- Els títols de taula o descripcions han de respondre a la pregunta "quin és el propòsit de la taula i com s'organitza?"

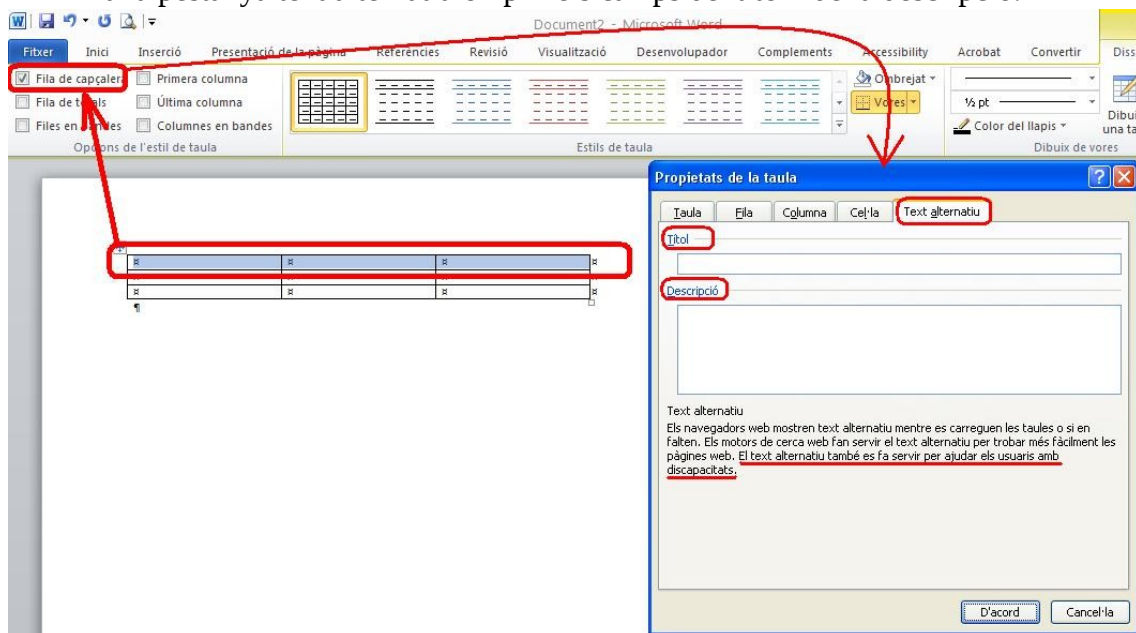
- Les cel·les de la taula s'han de marcar amb etiquetes que ajudin a interpretar: la capçalera de taula ha de ser clara i concisa.
- Assegurar-se que la taula no "floti" a la pàgina.

Per afegir una taula amb les capçaleres

- anar al menú: inserció
- en taules de la secció, seleccionar la icona de taules
- seleccionar el nombre de files i columnes que es volen

- seleccionar la taula creada: apareix l'element de menú d'eines de taula
- anar a disseny de la taula
- en la secció d'opcions dels estils de taula, seleccionar la casella de selecció de fila de capçalera
- amb el botó dret del ratolí sobre les files seleccionades, triar l'opció de propietat de la taula
- a la pestanya text alternatiu omplir els camps del títol i de la descripció.

Llistes

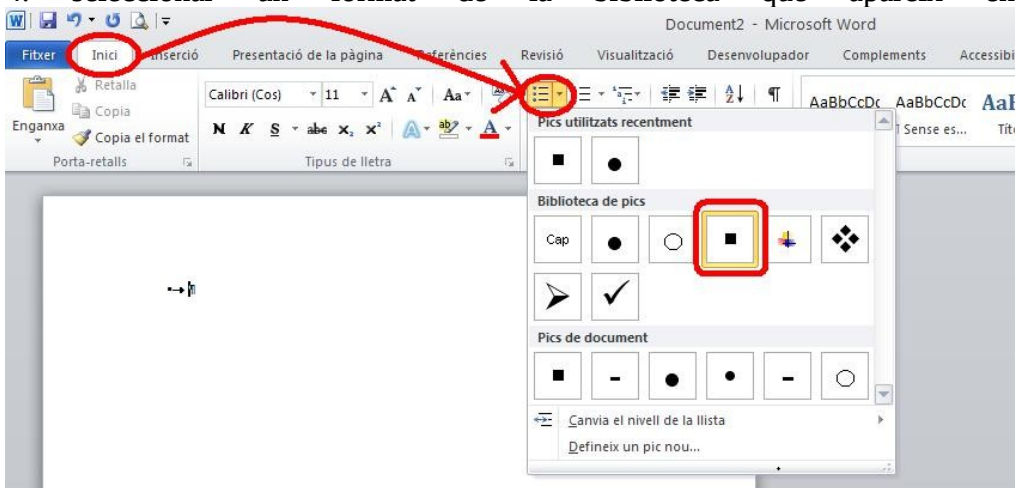
Quan es creen llistes, és important maquetar com "llista real". En cas contrari, les TA interpreten la llista com una sèrie de paràgrafs curts i separats en comptes d'una llista coherent d'elements relacionats.

Per crear una llista sense ordenar o numerada:

1. anar a l'element Inici
2. a la secció de Paràgraf, seleccionar la icona de Llista amb pics o seleccionar la icona de Llista numerada

3. per triar un format diferent, fer clic a la fletxa a prop de la icona

4. seleccionar un format de la biblioteca que apareix en el menú desplegable

Columnes

Les columnes poden ser un desafiament per als usuaris d'algunes TA: és necessari considerar si el disseny de columnes és realment imprescindible; en cas afirmatiu s'ha d'utilitzar la funció per a introduir text en columnes.

Salts de pàgina

S'inicia una nova pàgina mitjançant l'inserció d'un salt de pàgina i no amb repetits *intro* (retorn).

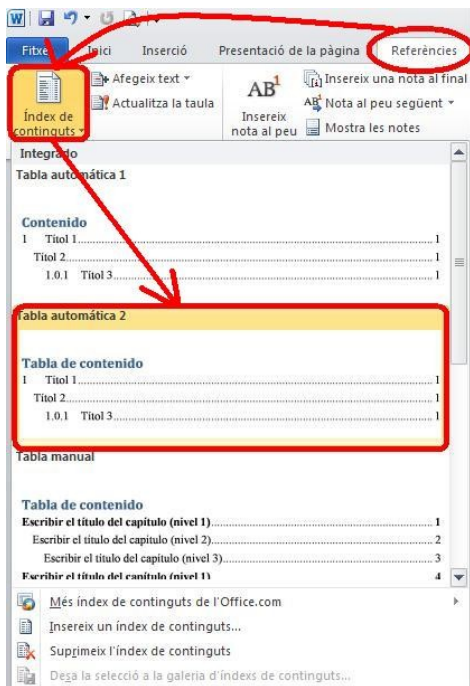
Creació d'un índex

Word pot proporcionar un mitjà significatiu de navegació per l'elecció de la seqüència de lectura dels continguts.

La millor manera de generar un índex de continguts s'obté després de l'aplicació dels estils pre-definits. Una vegada que s'hagin aplicat aquests estils, es pot crear un índex de continguts automàticament.

Per inserir l'índex de continguts:

- situar el cursor al punt del document on es vol crear l'índex de continguts
- anar a l'element de menú Referències
- a l'apartat de Índex de continguts, seleccionar la icona índex de continguts
- seleccionar l'estil que es vol utilitzar

Per actualitzar un índex

- seleccionar l'índex
- anar a l'element de menú Referències
- a l'apartat de Índex de continguts, seleccionar l'actualització de l'índex

Utilitzar la numeració de pàgina

La numeració de les pàgines del document ajuda a llegir el document eficaçment i navegar pel seu contingut. Per als usuaris de les TA proporciona un valuós referent dins del document.

Per inserir els números de pàgina

- anar al menú Inserció
- a l'apartat de Capçalera i peu pàgina, seleccionar la icona Número de pàgina
- seleccionar on es volen inserir els números de pàgina
- seleccionar l'estil Número de pàgina que es vol utilitzar

Nota: si s'insereixen els números de pàgina en la capçalera o en el peu, s'ha de tenir en compte que en la impressió Braille s'assigna una sola línia a aquestes zones.

Format de números de pàgina

- anar al menú Inserció
- a l'apartat de Capçalera i peu de pàgina, seleccionar l'icona Número de pàgina
- seleccionar Format de números de pàgina
- en el quadre de diàleg Format de número de pàgina, seleccionar el format de la pàgina que es vol fer servir

Títol del document

S'ha de donar un títol descriptiu i significatiu.

Per canviar el títol del document actual:

- anar a menú Fitxer
- seleccionar Informació de la llista a l'esquerra
- seleccionar en la llista de les propietats, a la dreta, Afegeix un títol

- Introduir el títol

El títol que es defineix en les propietats és diferent del nom del fitxer i és independent del nom d'estil.

Facilitar la lectura

Format de text

- És bona pràctica utilitzar sempre un format de text amb un grau raonable d'accessibilitat. Especialment quan el text és probable que sigui imprès, s'ha d'utilitzar un cos de lletra entre 12 i 14 punts per al text Normal 16-18 per al text ampliat.
- Utilitzar el tipus de lletra Normal, en lloc dels caràcters en negreta. Si es decideix utilitzar caràcters en negreta per donar èmfasi, utilitzar-los amb moderació.
- És més fàcil de llegir un text que utilitzi sans serif (per exemple, Arial, Verdana) que serif (p. ex., Times New Roman, Garamond).
- Evitar grans quantitats de text en majúscules, cursiva o subratllat.
- Utilitzar l'espaiat entre caràcters simple o expandit, en lloc de l'espaiat condensat.
- Evitar text animat o movent-se.

Per canviar la mida del text a un dels estils pre-definits:

- anar a l'element Inici
- a l'apartat d'estils, fer clic a l'estil que es vol canviar
- seleccionar Modifica l'estil
- en el quadre de diàleg Modificació de l'estil, seleccionar les propietats que es volen personalitzar
- sortir amb OK

Ús suficient de contrast

La presentació de text i imatges ha de tenir una proporció de contrast de com a mínim 4.5: 1. Per ajudar a determinar el contrast, aquí hi ha alguns exemples:

- Molt bon contrast (primer pla blanc, fons negre: proporció 21:1)
- Contrast acceptable (primer pla # 767676, fons blanc: proporció 4.54:1)
- Contrast inacceptable (primer pla # AAAAAA, fons blanc: proporció 2.32:1)

Per tal de determinar si els colors del document són suficientment contrastats es poden consultar en línia eines de prova de contrast, tals com el Juicy Studio, el Tester d'espectre de Joe Dolson o l'anàlisi per comparació de contrast de la mateixa casa¹⁵. La imatge que es mostra a continuació és una impressió del tester de Dolson.

Values to Test

Color to test (6 characters, hexadecimal)

Color Granularity

Medium (tests 343 combinations)

Results to Display

WCAG Valid Pairs ☒

HP Color contrast pass (Brightness of 400 to 500) ☐

Pairs failing the Color Difference test ☒

Pairs failing the Color Brightness test ☒

Pairs failing both WCAG 1 and WCAG 2 tests ☒

Test Type

☐ WCAG 1: Color Difference and Brightness Tests

☒ WCAG 2: Contrast Ratio/Relative Luminance Test

Test Color

Color Tested	Contrast Samples	Brightness	Difference	Luminosity Ratio
#000-000		105.66	180	7.53:1
#000-00c		112.5	240	7.59:1
#000-00f		119.34	300	7.6:1
#000-0b4		126.18	360	8.19:1
#000-400		133.02	420	8.79:1
#000-800		140.88	240	13.46:1
#000-80c		147.72	300	13.53:1
#000-80f		154.56	360	13.74:1
#000-b44		161.4	420	14.12:1

Evitar l'ús d'un únic color

El color no ha de ser utilitzat com l'únic element visual per representar informació, indicar accions, sol·licitar respostes o com element de distinció visual. Per tal d'identificar on el color podria ser problemàtic per comunicar la informació, es pot desar l'article en format html i accedir a eines de conversió en línia a escala de grisos.

No confiar en les característiques sensorials

Les instruccions proporcionades per a entendre i explotar el contingut no han de confiar únicament en característiques sensorials com color o forma d'elements de continguts.

Evitar l'ús d'imatges de text

Abans d'utilitzar una imatge per controlar la presentació del text (per exemple, per assegurar un cert caràcter o combinació de colors), considerar si es pot aconseguir el mateix estil de resultat amb "text real". Si això no fos possible, com amb els logotips que contenen text estilitzat, assegurar-se de proporcionar un text alternatiu per a la imatge seguint les tècniques anteriorment esmentades.

Proporcionar el context per als enllaços

Els enllaços són més efectius quan l'usuari entén el resultat probable que segueix l'enllaç. En cas contrari,

15 L'analitzador de Juicy Studio és troba a l'adreça: <http://juicystudio.com/services/luminositycontrastratio.php> , els tester de Joe Dolson es troben a la seva pàgina web a l'adreça: <http://www.joedolson.com/>

els usuaris utilitzen estratègies d'assaig i error per trobar el que necessiten. Per tant, per tal d'ajudar a entendre el resultat de fer clic a un enllaç, i per assegurar-se que l'enllaç tingui sentit, aquest s'ha de llegir en el context del text al seu voltant.

Per fer l'adreça de l'enllaç més clara en la impressió, s'ha d'incloure l'adreça entre parèntesis i a continuació el text descriptiu de l'hipervincle.

Per inserir un enllaç amb un text significatiu

- enganxar i introduir una adreça web; prémer la barra espaciadora per a convertir-la en hipervincle
- Seleccionar l'enllaç i fer clic amb el botó dret
- Seleccionar Edita l'enllaç
- Convertir el text per mostrar

Comprovar l'accessibilitat dintre Word

Si es vol comprovar l'accessibilitat del document o la plantilla, Word 2010 ofereix una "comprovació d'accessibilitat" per revisar el document davant d'una varietat de possibles problemes que els usuaris amb discapacitats poden trobar.

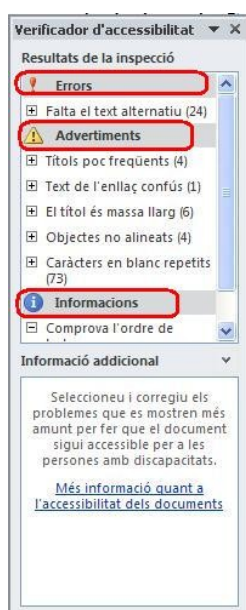
El programari ofereix un rànquing de problemes d'accessibilitat:

errors, que fan que un fitxer sigui molt difícil o impossible d'entendre;

advertiments, que dificultin una correcta lectura, i informacions sobre contingut que es pot entendre, però que podria ser millor organitzat o presentat, de tal manera que permetés maximitzar l'experiència de l'usuari.

Per utilitzar el comprovador d'accessibilitat:

1. anar a menú Fitxer
2. seleccionar informació a l'esquerra de la finestra
3. en l'apartat Prepara per compartir, un avís es mostrarà si s'ha detectat un problema potencial de l'accessibilitat
4. per veure i solucionar els problemes seleccionar el botó Comprova si hi ha problemes i després Comprova l'accessibilitat
5. s'obrirà una sub-finestra lateral de tasques, mostrant els resultats de la inspecció
6. seleccionar un tema específic per veure informació addicional
7. seguir les instruccions indicades per revisar el contingut

Es pot també considerar l'ús d'aplicacions d'ajuda com ara plugins d'accessibilitat, accessoris, etc. Les practiques descrites fixen l'atenció en un moment de la producció que normalment, per manca de coneixement de les barreres a l'accessibilitat, els autors no apliquen. La predisposició d'aquest document mestre (plantilla), que pugui ajudar els autors en la tramitació als editors d'articles “*born digital*” ja accessibles, és una proposta que es fa per a BiD.

Al moment, aquesta referència serveix únicament per a contextualitzar les bones practiques en la preparació d'un escrit accessible digitalment, i per justificar el camí triat per a la seva obtenció mitjançant programaris específics.

15. Convertir

Com s'ha explicat anteriorment, per a la conversió cal utilitzar, en una primera fase, un processador de textos (per ex. Microsoft Word 2007-2010) que permeti una correcta maquetació del document, en una òptica semàntica i de regles per a la publicació digital. Fent servir les bones pràctiques descrites, s'aconsegueix un fitxer digital “multinivell”, que es pot trametre a diferents programaris que poden “interpretar” les diferents capes d'informació incrustada.

Per a les conversions s'ha elegit el programari EasyConverter de l'empresa Dolphin (versió 5.0 en castellà), disponible a la Facultat de Biblioteconomia i Documentació, instal·lat en un Sony Vaio (**especificacions**) amb sistema operatiu Windows7 i Office 2007; mentre que per gaudir de les noves funcionalitats del Word 2010, s'ha utilitzat un ordinador (**especificacions**) amb sistema operatiu Windows XP.

Al costat d'aquesta eina professional, s'han volgut provar també programaris d'accés lliure per a la creació de DTB i ePub, com la *pipeline* del Daisy Consortium, els programaris Sigil i Tobi, diferents *plugins* per a processadors de text (odt2daisy, word2daisy, etc.); però la bona interfície i la facilitat de configuració de l'EasyConverter ha demostrat un cert avantatge per a l'ús professional.

En general, les proves que s'han fet, sempre han requerit una preparació i una modificació manuals de l'original per tal de ser convertit.

Aquest denominador comú en totes les proves de conversions, suggereix que per a una maquetació accessible i automatitzada hi ha encara molta feina per dur a terme i moltes problemàtiques a resoldre.

D'altra banda, independentment del format accessible que es presentarà al lector amb discapacitat visual, cec, o amb dislèxia, sempre hi haurà la necessitat d'una prova d'ús amb usuaris representatius, per tal d'obtenir retroalimentació des d'un context d'ús real. Amb els resultats de les proves es poden corregir i eliminar els petits i grans problemes.

EasyConverter

Les bones practiques presentades serveixen principalment per a la formatació d'un document accessible en Word, permetent alhora aconseguir que el treball de preparació del màster de conversió es redueixi considerablement.

Dolphin EasyConverter és un programari de conversió que pot treballar amb Word de Microsoft com a *plugin*, o bé autònomament, per aplicar modificacions abans de la fase de producció i conversió pròpiament dita.

La instal·lació de Dolphin EasyConverter és amb fitxer executable i no presenta cap dificultat. Els requisits de sistema van des d'un processador de mínim 700Mhz amb una RAM de 256 MB i 500 MB d'espai en el disc dur, a uns requisits aconsellats que preveuen un processador amb 2Ghz de velocitat d'oscil·lació, o equivalent, i una RAM de 500 MB, és a dir, una capacitat de processadors avui en dia bastant fàcil de trobar. Els sistemes operatius acceptats són tots els de la família Microsoft: Windows2000 SP2, Windows Xp SP2 i Vista. L'EasyConverter requereix Internet Explorer 6 o superior, Microsoft XML 4 i una versió de

Word (entre Word 2000, Word XP, Word 2003, Word 2007). El programa s'ofereix en versió de prova durant 30 dies gratuïtament, o sota llicència comercial. Si es vol imprimir amb una impressora Braille, s'ha de configurar correctament¹⁶: s'ha de seleccionar la mida del paper de Braille que es vol utilitzar per a imprimir l'article (es mesura en cel·les de 0,64x1,27 centímetres), s'han d'establir els marges (superior, inferior, dels costats, de la capçalera i del peu, i, si cal, d'enquadració), s'ha de seleccionar com configurar l'avanç de línia, l'avanç de pàgina, i el conjunt de caràcters que s'utilitzen per a imprimir (ha de coincidir amb el conjunt de caràcters utilitzat en el text).

Al començament del programari l'usuari té dues opcions: la conversió ràpida (*quick conversion*) o la creació d'un nou projecte.

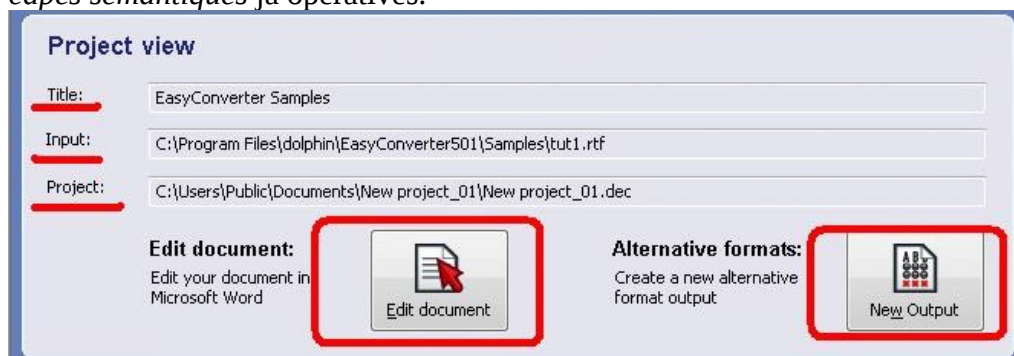
¹⁶ s'ha de seleccionar la mida del paper de Braille que es vol utilitzar per a imprimir l'article (es mesura en cel·les de 0,64x1,27 centímetres), s'han d'establir els marges (superior, inferior, dels costats, de la capçalera i del peu, i, si cal, d'enquadració), s'ha de seleccionar com configurar l'avanç de línia, l'avanç de pàgina, i el conjunt de caràcters que s'utilitzen per a imprimir (ha de coincidir amb el conjunt de caràcters utilitzat en el text).

Conversió ràpida

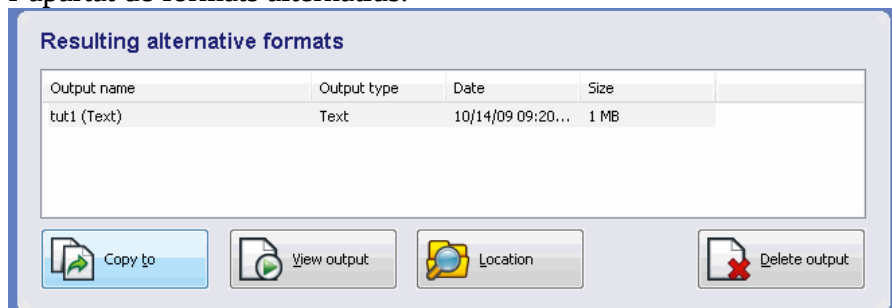
Seleccionar el document d'entrada. Els documents acceptats es poden adquirir via escàner o alternativament obrir un fitxer digital dels següents formats: Plain text files (.txt), Rich text files (.rtf), Microsoft Word documents (.doc / .docx), EPUB (no processats), contingut NIMAS (.xml), DAISY XML (.xml), fitxers HTML (.html / .htm), els fitxers Portable document format (.pdf), fitxers d'imatge (.jpg / .jpeg / .bmp / .tiff / .tif) i fitxers del projecte Kurzweil (.kes).

Amb aquesta opció l'assistent facilita el procés, però omet alguns passos d'introducció de la informació de projecte i de la configuració del document. El resultat depèn de la formatació original. És aconsellable elegir aquest *modus operandi* en el cas que es consideri que l'original estigui ben maquetat i amb totes les *capes semàntiques* ja operatives.

Prement el botó d'Edició del document a l'EasyConverter s'obre la versió de Ms Word instal·lada en la màquina on es treballa. Aquesta és la segona fase on es pot acabar de refinar el document a convertir. És necessària una revisió de la formatació i de la maquetació per a minimitzar els possibles errors de conversió. S'ha de subratllar que aquesta activitat de "neteja editorial" es redueix al mínim si s'han aconseguit utilitzar les bones practiques descrites anteriorment. Al contrari, seria millor fer totes les correccions necessàries abans d'introduir l'article al convertidor, amb el Word obert normalment i no com *plugin* d'EasyConverter. La fase intermèdia s'acaba quan tot el text del document sigui verificat i conforme a les normes editorials pròpies de la revista i a les bones practiques esmentades. Al tancar el document en Word, s'activa novament la finestra de Vista de projecte: aquí s'ha de clicar el botó Nova sortida en l'apartat de formats alternatius.

En aquesta finestra es troben el botó per a copiar la conversió en suports específics (com ara la impressió a caràcters augmentats o la gravació en un cd), el botó per veure el format de sortida amb un programari

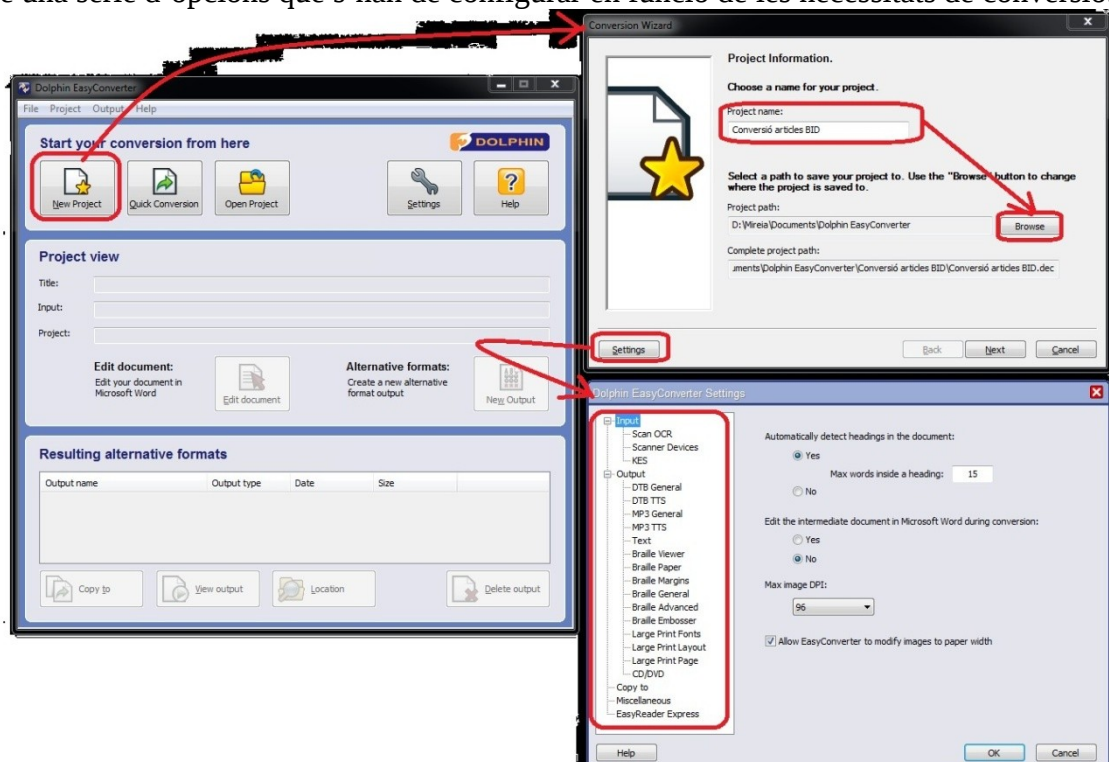
compatible, i el botó per veure la ubicació local del fitxer convertit. És possible també cancel·lar la conversió amb el botó d'Eliminació de sortida. Per al context d'aquest treball l'opció aconsellada és en tots casos la del nou projecte, el botó que es presenta en la primera imatge d'aquest apartat, es a dir la primera finestra que es presenta a l'usuari del programari.

Nou projecte

Per a la creació d'un nou projecte s'ha d'escollir el botó Nou projecte a la finestra que apareix a l'obertura del programari, la mateixa descrita per a la conversió rapida. L'opció Nou projecte és la més interessant i completa per als objectius aquí fixats. El programari ofereix tres fases per a la conversió: la primera o fase d'entrada, la segona o fase intermèdia i la ultima fase o de sortida. A la fase d'entrada, a l'operador de conversió se li presenta la finestra de l'assistent de conversió. El primer camp s'ha d'omplir amb el nom del nou projecte, després s'ha de seleccionar el botó Examinar per definir la carpeta local de gravació del projecte. Es mostrarà la ruta elegida i l'extensió del projecte, un fitxer amb format DEC.

Configuració del convertidor

El botó Configuració serveix per a verificar la configuració del convertidor: és molt important que es revisin les opcions abans de seguir amb la conversió. S'ha d'obrir la finestra de Configuració. En el quadre de diàleg Configuració es mostren a mà esquerra tots els controls, en vista d'arbre i agrupats en categories. Al seleccionar una categoria es mostren les opcions relacionades. La primera categoria és l'Entrada, que controla les diferents opcions d'anàlisi: configuració del programari de reconeixement òptic de caràcters (OCR), forma de processament dels fitxers PDF i configuració de l'escàner. Per a un tractament específic d'aquestes opcions és oportú dirigir-se a l'ajuda en línia del programari. La segona categoria és la Sortida, que permet configurar tots els paràmetres de conversió i creació de l'article accessible. La versió en ús aquí pot generar fitxers de text o bé text i veu en formats compatibles amb la norma ANSI/NISO Z39.86-2005, és a dir, DTB Daisy 2.02 i Daisy 3. És també possible crear fitxers amb àudio en format MP3 de diferents qualitats i generar conversions a Braille o a formats d'impressió amb caràcters augmentats. Cada paràmetre té una sèrie d'opcions que s'han de configurar en funció de les necessitats de conversió.

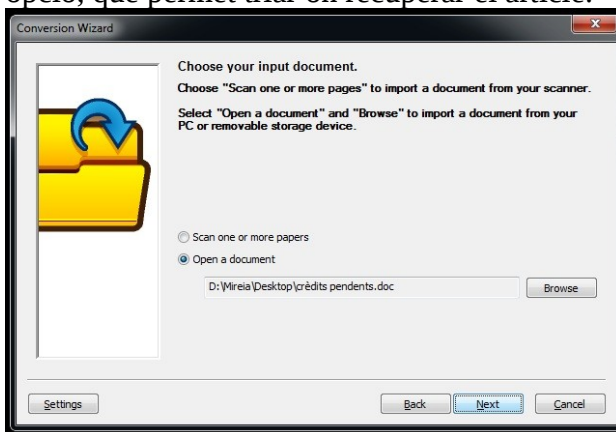
Els paràmetres de sortida són molt importants per a obtenir un resultat satisfactori de conversió. Per a les

conversions realitzades s'han establert configuracions per les categories: DTB General, DTB TTS, MP3 General, i Text. Es descriuen singularment:

- DTB General: s'ha de configurar el nivell de detecció que permet sincronitzar la veu segons paraules, frases o paràgrafs. Cal elegir el tipus de format de sortida entre DTB 2.02 o DTB 3, i decidir a quina qualitat àudio MP3 convertir (baixa, mitjana o alta). L'opció agregar EasyReaderExpress, que permet incrustar un lector en el DTB creat, està disponible amb una llicència addicional. L'últim paràmetre de l'element DTB General és per a la inclusió d'un full d'estil (CSS) si es volen controlar algunes característiques de la representació final del contingut¹⁷.
- DTB TTS: en aquesta categoria de configuració es controla la sortida de la veu del sintetitzador de l'EasyConverter que utilitza SAPI 5 (Speech Application Programming Interface), una API de Microsoft que permet el reconeixement de veu i la síntesi vocal. Les opcions són per a la tria de la veu de síntesi, en el cas que estiguin instal·lades al sistema operatiu, i per a la configuració de la velocitat, el to, i el volum. Finalment es troba l'opció per a la inclusió d'un diccionari de pronunciació que permet determinar com llegir combinacions de caràcters especials (com Sr., Prof., etc.). Aquest diccionari es pot personalitzar afegint excepcions que seran reconegudes correctament.
- MP3 General: s'utilitza per a establir si l'EasyConverter ha de dividir en vèries parts l'àudio generat o si ha de crear una sola pista. A més, es defineix la qualitat de l'àudio generat. Cal destacar que durant la conversió es genera també un fitxer M3U, que serveix de llista de reproducció.
- MP3 TTS: es presenten les mateixes opcions que per a la configuració de DTB TTS.
- Text: en aquesta categoria es defineixen la codificació del text, que està predeterminat en Europa occidental, la inserció de salt de pàgina, que no s'ha utilitzat, i l'eventual substitució automàtica de caràcters especials (per ex. el © amb (c)).

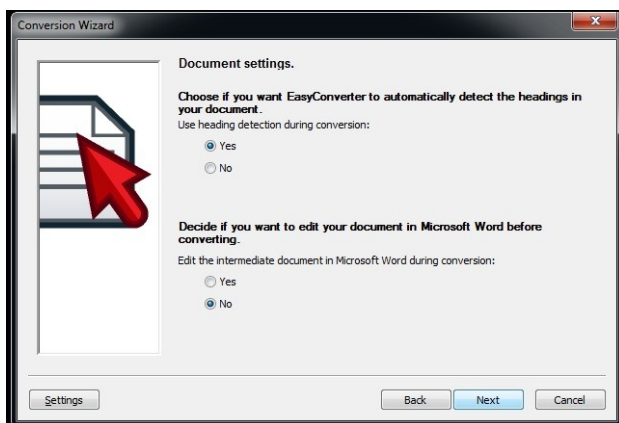
Selecció del document

Quan s'hagin configurat les opcions descrites, es pot tornar amb el botó Ok al quadre de l'assistent de conversió. Cal prémer el botó Següent per passar a la finestra de selecció del document a entrar. En aquesta es pot escollir utilitzar l'Optical Character Recognition (OCR) de l'EasyConverter, que comunica amb el driver de l'escàner, o bé carregar un fitxer existent. Per als objectius del treball s'ha utilitzat la segona opció, que permet triar on recuperar el article.

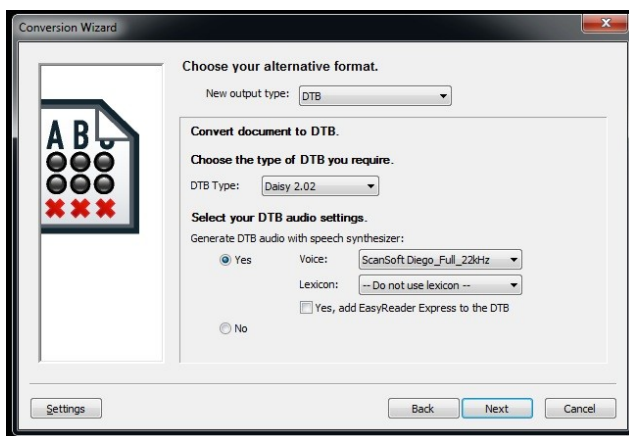

Després s'ha de clicar el botó Següent, per a passar al quadre de configuració del document.

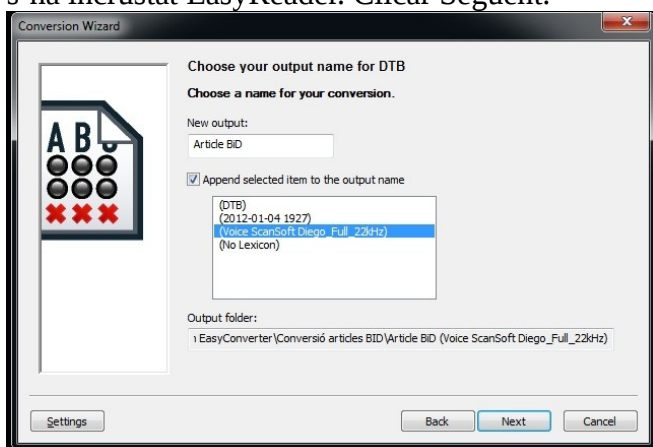
¹⁷ En el cas que ens ocupa, a les proves realitzades no s'ha inclòs el full d'estil en cascada degut a la prèvia formatació del document mestre, utilitzat en Word per a la formatació de l'article a convertir. De totes maneres, la seva inclusió no afectaria el resultat final de la conversió, sinó que ajudaria en la seva representació en contexts web.

Aquí s'ha de confirmar la detecció dels títols del document, i decidir si tornar a verificar l'article amb Word o si evitar la fase intermèdia d'edició. L'elecció, en el cas de les conversions dels articles triats, ha sigut la de tornar a revisar en Word. El quadre següent tracta dels formats de sortida.

En funció del format triat, es presenten les opcions específiques. En la captura es representa el format DTB per al qual les opcions són: el tipus de DTB, la veu i la incrustació d'un Reader en el mateix fitxer creat amb la conversió. En les proves s'han utilitzat els diferents DTB, diferents veus amb qualitat variable i no s'ha incrustat EasyReader. Clicar Següent.

En aquesta finestra s'ha de triar un nom per al fitxer final i es decideix si afegir-li un apèndix que ajudi a la seva identificació posterior. Clicar Següent.

La ultima finestra permet duplicar el fitxer creat en una altra destinació diferent de la local (en un USB, CD, etc.). Al clicar Següent comença el procés de conversió del programari, per acabar amb el fitxer produït.

16. Reflexions derivades d'aquest treball

Les proves fetes han sigut satisfactòries: amb lectors específics d'*e-books*, com els Sony, tant en el que no té habilitada la reproducció àudio (PRS-350), com en el que pot baixar-se directament el fitxer des de la xarxa. Els dispositius applebased i android no han demostrat diferències rellevants. Tots dos resulten satisfactoris, tot i que es pot obtenir més fàcilment una accessibilitat global en les personalitzacions del dispositiu amb les eines pre-instal·lades en el sistema operatiu d'Apple.

Les proves han pogut demostrar, amb l'instal·lació en local o remota dels fitxes convertits, que el procés estudiat és implementable amb les tècniques adoptades.

El “gap”, entre el nivell de conscienciació de l'autor i una accessibilitat estructurada, és funció d'uns processos fora de l'anàlisi d'aquest treball. No obstant, es poden invocar alguns punts que afavoreixin la reducció d'aquesta distància: les transformacions exigeixen un cercle virtuós; sense la voluntat política i sense molts “*leaders*” no s'implementen canvis; es necessiten recursos financers dedicats; sense convergència de definicions i acord sobre un marc estàndard l'usuari està perdut; i finalment cada canvi comença i acaba amb el suport i l'aprovació dels usuaris. En la preparació del document mestre han sorgit problemes de diferents dimensions: sovint les solucions trobades han permès obtenir avantatges immediats en termes d'interoperabilitat i portabilitat. Fer accessible un contingut habilita una estructura més robusta per a l'intercanvi de dades, afavorint el diàleg entre màquines i sistemes, que serien incompatibles sense capes semàntiques afegides amb l'ús de les bones pràctiques d'edició i *autoria*, però sobretot garanteix la reproductibilitat dels continguts en contextos molt diferents entre si. S'ha pogut comprovar amb sorpresa que les tècniques d'optimització de l'accessibilitat digital comporten una portabilitat implícita: es pot distingir el contenidor del contingut, i la representació a través del dispositiu lector l'ha de pre-personalitzar l'usuari que gaudirà del contingut.

En aquest treball s'ha entrat en qüestions tècniques encara no consolidades, no tant des d'una vessant normativa, que està adequadament desenvolupada, sinó per a la seva aplicació concreta: la igualtat en l'accés als recursos digitals no és un fet consumat, sinó més aviat una aspiració tecnològico-democràtica en via de desenvolupament, amb exemples d'òptima implementació de les tècniques d'accessibilitat digital, a l'hora que situacions impresentables d'immobilitat que impedeixen el gaudiment de l'accés digital.

L'impediment derivat d'una disfunció específica, o de la suma de diverses discapacitats, en molts casos pot ser reduït en el món digital. Per a les categories de discapacitats considerades en aquest treball, els cecs, persones amb baixa visió i persones amb dislèxia, les tècniques implementades per a crear i difondre continguts fàcilment utilitzables poden concretament abatre les barreres, i millorar així la qualitat de la vida d'aquests lectors.

L'accessibilitat digital es pot analitzar des de diferents punts de vista; si es considera una anàlisi normativa, té en compte tant la producció dels estàndards, com la seva adequació i integració en els cossos jurídics de tots els estats i administracions. El compliment de les especificacions de l'accessibilitat digital és un tema candent, tant a nivell de metodologies per a la seva valoració (a la recerca acadèmico-científica hi ha senyals de gran vitalitat amb propostes cada cop més elaborades i concretes), com a nivell de mesures d'impuls polític (és a dir, un aspecte inherent als finançaments i a les iniciatives de promoció de l'accessibilitat digital).

Però l'accessibilitat digital també es pot considerar des de la seva vessant més tècnica i, per tant, cal fer referència a les possibilitats específiques d'optimització dels continguts, tal com es creu haver fet en aquest treball. L'aspecte concret de la codificació de la informació per a l'optimització d'utilització, és un argument específic i intrínsec de la ciència de la informació i, per tant, ha de reaccionar als estímuls multidireccionals i multidimensionals derivats de l'evolució de les tècniques de comunicació accessible dels continguts. Gràcies al treball conjunt de divulgadors i investigadors, d'usuaris i de productors s'aconseguirà sens dubte beneficiar a les categories amb més dificultats d'accés als recursos electrònics.

L'experiència d'aquest treball demostra que amb un esforç limitat i alguna noció tècnica, és possible englobar de manera senzilla els principis d'accessibilitat digital, afegint a un contingut determinat, l'article científic, un valor afegit de matriu exquisidament editorial.

La situació de les publicacions científiques és monitoritzada de forma massiva amb diferents finalitats: educatives, divulgatives, financeres, innovadores, de valoració, sistèmiques, etc.; totes elles condicions dinàmiques que d'altra banda han compartit la influència d'un context digital en constant transformació. Els editors són coneixedors de la necessitat d'arribar a tot el públic possible, com demostren concretament els estàndards accessibles adoptats en aquest treball, fruit de la cooperació dels majors actors (*players* i *stakeholders*) del món editorial (veure per exemple les llistes dels membres del Daisy Consortium, de l'IDPF, o del W3C).

I, tal com s'ha suggerit al llarg del present treball, l'accessibilitat digital no només és un element tècnic a considerar en la producció editorial, sinó que també és un element social el coneixement del qual redueix la distància entre l'accés universal hipotèticament prescrit i l'accés digital assolible en casos concrets.

17. Captures de pantalla dels readears utilitzats per a les proves de lectura dels articles convertits

Adobe Digital Editions El proyecto ENCLAVE a la Biblioteca Nacional de España

LEYENDO 13 / 22 Buscar

El proyecto ENCLAVE a la Biblioteca Naci... NOELIA GARCÍA NÚÑEZ

Resum
1 Introducción
2 Participantes i durada del projecte
3 Criteris de selecció per a la inclusió d'obres al projecte
4 Conclusió

3.1 Tasques dutes a terme per l'editorial

```

graph TD
    Editorial[Editorial] -- "Metadatos + datos de catálogo 'ricos' + opcionalmente PDF contenido parcial (En formatos homogéneos)" --> BNE[BNE]
    Editorial -- "XML + JPG (+ PDF) (FTP)" --> DILVE[DILVE]
    DILVE -- "Cada editorial da a DILVE la orden de envío de los datos necesarios para ODIBNE" --> BNE
    BNE -- "PDF (FTP)" --> Editorial
    BNE -- "Archivo para indexación a texto completo + opcionalmente PDF contenido parcial" --> Editorial
  
```

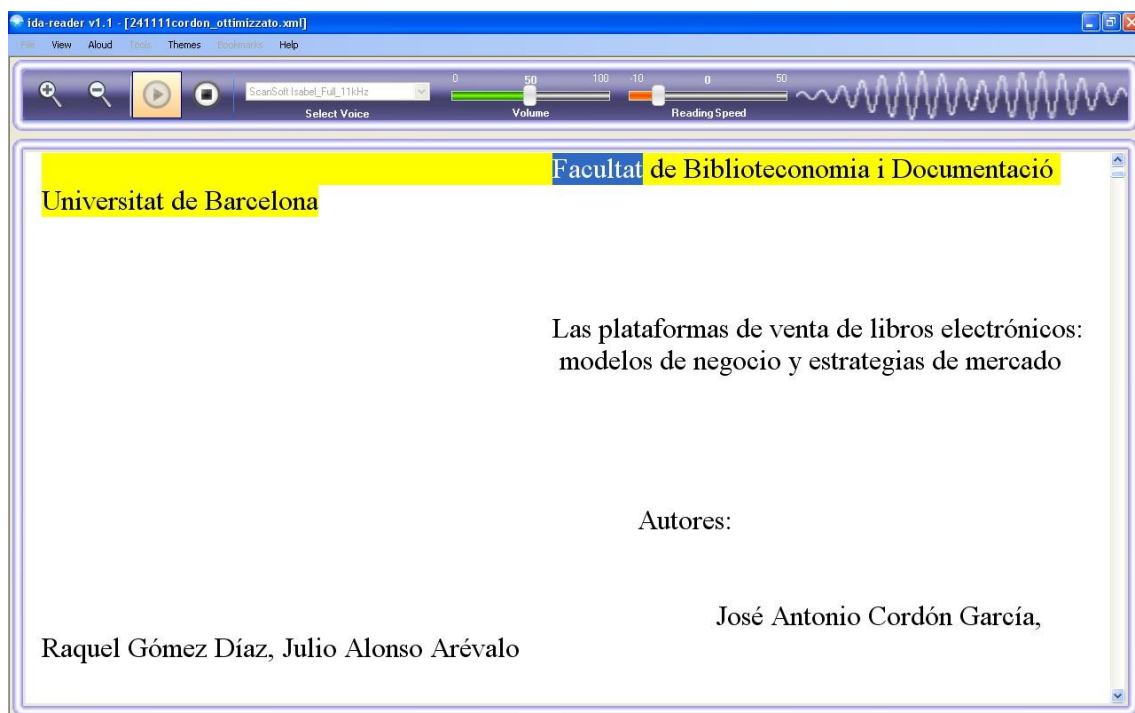
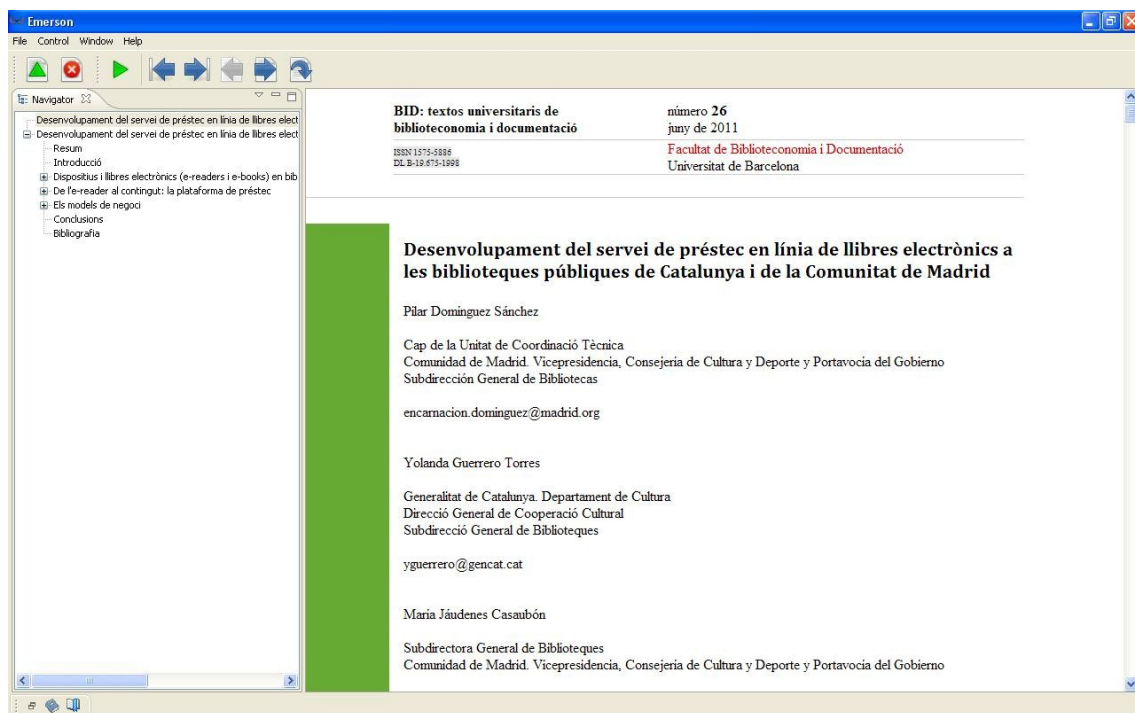
Les editorials poden participar en el projecte ENCLAVE, triant una o diverses de les següents tres modalitats:

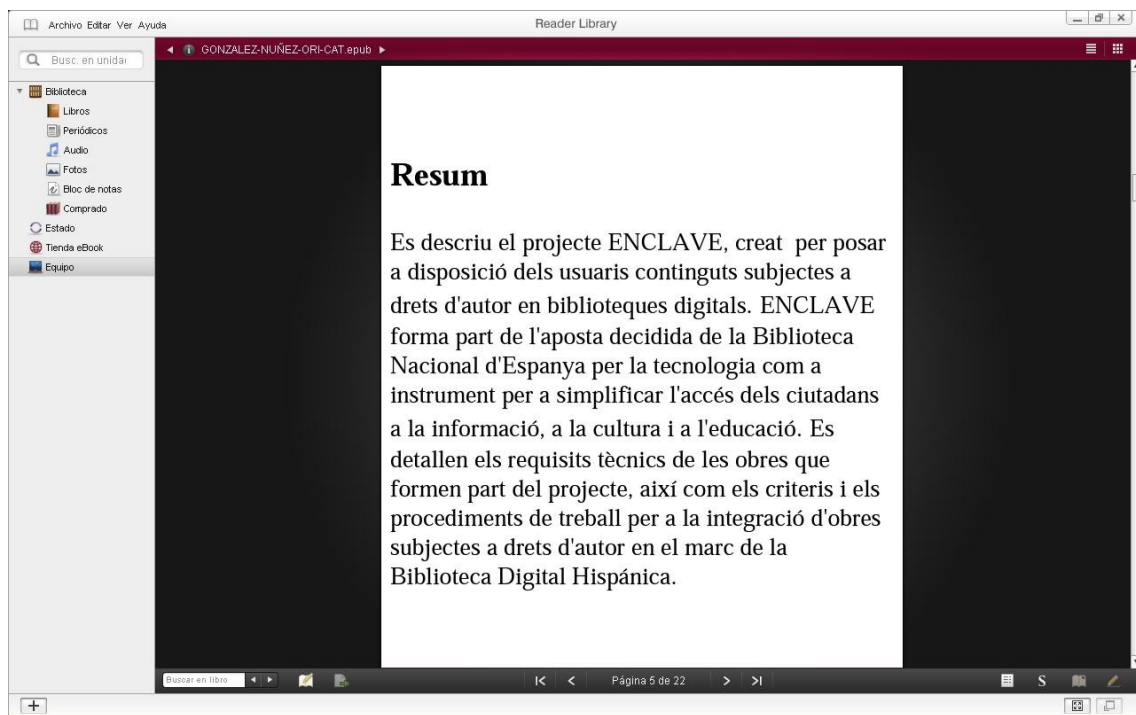
- Titols que l'editorial vol digitalitzar.
- Titols que l'editorial ja té digitalitzats.
- Titols que l'editorial té exclusivament en format imprès, dels que no tindrà versió digital per a la seva distribució comercial, però vol la seva inclusió.

Una vegada que l'editorial ha seleccionat les obres amb què participa en el projecte, ha de generar els corresponents fitxers, metadades bàsiques i dades enriquides. Si l'editorial ja disposa d'una versió digital de l'obra, s'ha d'assegurar que les dades corresponents compleixen els requeriments particulars d'ENCLAVE.

Per cada obra seleccionada l'editorial ha de:

- Carregar l'obra digital en la plataforma d'e-distribució per a la seva gestió, distribució i comercialització, que podrà estar directament gestionada per l'editorial o per l'entitat (e-distribuidor) en què aquesta delegui aquestes funcions. L'editorial es compromet a mantenir l'obra en aquesta plataforma (o una altra amb les mateixes funcionalitats) mentre dura el projecte. En el cas que canviï la ubicació de l'obra en el transcurs del projecte, l'editorial ha de comunicar la nova ubicació el més aviat possible per evitar interrupcions en el servei.

El proyecto ENCLAVE en la BNE

file:///C:/Documents%20and%20Settings/Mireia%20Oliva/My%20Documents/Downloads/GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT/OEBPS/Text/Section0005.xhtml

3 Criteris de selecció per a la inclusió d'obres al projecte ENCLAVE

D'acord amb els criteris fixats per la BNE, les obres proposades per les editorials per a participar en el projecte hauran de:

- Estar subjectes a drets d'autor.
- Es donarà prioritat als llibres que tinguin només text sense excloure els llibres il·lustrats.
- Es preferiran les obres originals als treballs científics.
- Pel que fa al tipus de document, es preferiran monografies ja publicades, disponibles en el mercat i catalogades a la BNE.
- Llengües: publicacions en qualsevol de les llengües oficials de l'Estat espanyol i editades a Espanya.
- L'editorial proponent ha d'acreditar per escrit que té els drets requerits per a aquest projecte.
- Cerca a text complet les obres seran sotmeses a un procés de reconeixement òptic de caràcters (OCR), que permetrà realitzar cerques dins del propi text dels documents.
- Es prioritzaran les obres més estretament relacionades amb la cultura: filosofia, religió, ciències socials, arts, literatura, geografia, llengües, ciència i tecnologia.

3.1 Tasques dutes a terme per l'editorial

3 Criteris de selecció per a la inclusió d'obres al projecte ENCLAVE

D'acord amb els criteris fixats per la BNE, les obres proposades per les editorials per a participar en el projecte hauran de:

- Estar subjectes a drets d'autor.
- Es donarà prioritat als llibres que tinguin només text sense excloure els llibres il·lustrats.
- Es preferiran les obres originals als treballs científics.
- Pel que fa al tipus de document, es preferiran monografies ja publicades, disponibles en el mercat i catalogades a la BNE.
- Llengües: publicacions en qualsevol de les llengües oficials de l'Estat espanyol i editades a Espanya.
- L'editorial proponent ha d'acreditar per escrit que té els drets requerits per a aquest projecte.
- Cerca a text complet les obres seran sotmeses a un procés de reconeixement òptic de caràcters (OCR), que permetrà realitzar cerques dins del propi text dels documents.
- Es prioritzaran les obres més estretament relacionades amb la cultura: filosofia, religió, ciències socials, arts, literatura, geografia, llengües, ciència i tecnologia.

3.1 Tasques dutes a terme per l'editorial

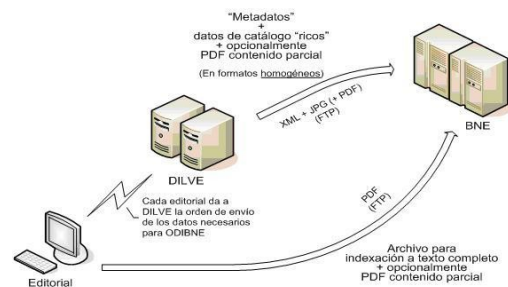
El proyecto ENCLAVE en la Biblioteca Nacional de España - Opera

Archivo Editar Ver Marcadores Herramientas Ayuda

El proyecto ENCLAVE en ...

Local localhost/C:/Documents%20and%20Settings/Mireia%20Oliva/My%20Documents/Downloads/GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT/OEBPS/Text/Section0006... Buscar con Google

3.1 Tasques dutes a terme per l'editorial

Les editorials poden participar en el projecte ENCLAVE, triant una o diverses de les següents tres modalitats:

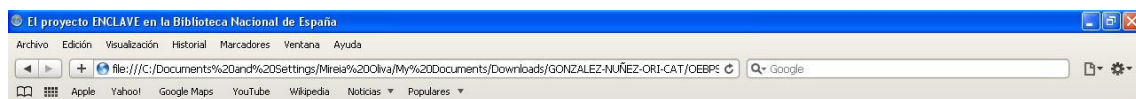
- Titols que l'editorial vol digitalitzar.
- Titols que l'editorial ja té digitalitzats.
- Titols que l'editorial té exclusivament en format imprès, dels que no tindrà versió digital per a la seva distribució comercial, però vol la seva inclusió.

Una vegada que l'editorial ha seleccionat les obres amb què participa en el projecte, ha de generar els corresponents fitxers, metadades bàsiques i dades enriquides. Si l'editorial ja disposa d'una versió digital de l'obra, s'ha d'assegurar que les dades corresponents compleixen els requeriments particulars d'ENCLAVE.

Per cada obra seleccionada l'editorial ha de:

- Carregar l'obra digital en la plataforma d'e-distribució per a la seva gestió, distribució i comercialització, que podrà estar directament gestionada per l'editorial o per l'entitat (e-distribuidor) en què aquesta delegui aquestes funcions. L'editorial es compromet a mantenir l'obra en aquesta plataforma (o una altra amb les mateixes funcionalitats) mentre dura el projecte. En el cas que canviï la ubicació de l'obra en el transcurs del projecte, l'editorial ha de comunicar la nova ubicació el més aviat possible per evitar interrupcions en el servei.

- Carregar en DILVE les metadades i les dades del catàleg necessàries, així com també l'arxiu amb el fragment de l'obra (contingut parcial) i l'arxiu per a indexació del text complet.

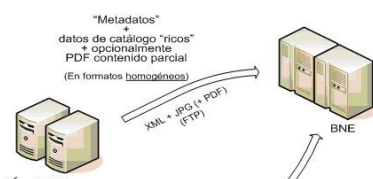

3 Criteris de selecció per a la inclusió d'obres al projecte ENCLAVE

D'acord amb els criteris fixats per la BNE, les obres proposades per les editorials per a participar en el projecte hauran de:

- Estar subjectes a drets d'autor.
- Es donarà prioritat als llibres que tinguin només text sense excloure els llibres il·lustrats.
- Es preferiran les obres originals als treballs científics.
- Pel que fa al tipus de document, es preferiran monografies ja publicades, disponibles en el mercat i catalogades a la BNE.
- Llengues: publicacions en qualsevol de les llengües oficials de l'Estat espanyol i editades a Espanya.
- L'editorial proponent ha d'acreditar per escrit que té els drets requerits per a aquest projecte.
- Cerca a text complet les obres seran sotmeses a un procés de reconeixement òptic de caràcters (OCR), que permetrà realitzar cerques dins del propi text dels documents.
- Es prioritzaran les obres més estretament relacionades amb la cultura: filosofia, religió, ciències socials, arts, literatura, geografia, llengües, ciència i tecnologia.

3.1 Tasques dutes a terme per l'editorial

WebBIE - El proyecto ENCLAVE a la Biblioteca Nacional de España

File Edit View Favorites Navigate Links Options Help

Back Forward Stop Refresh Home Webpage Skip Links Heading

Address: /C:/Documents%20and%20Settings/Mireia%20Oliva/My%20Documents/Downloads/GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT/OEBPS/Text/Section0006.xhtml

ISBN de la versió original impresa.
Any de publicació de la versió digital.
Imatge de la coberta.
Resum: Es recomana que la seva longitud no superi les 300-350 paraules o 2.000 caràcters.
Sumari / taula de continguts.
URL d'accés a la plataforma d'e-distribució de l'obra: aquesta URL ha de apuntar a l'entorn de compra i descàrrega de l'obra. Haurà més ser permanent, i no canviar al llarg del temps.
Opcionalment, termes clau per a identificació de matèries.
L'esquema següent mostra aquest mètode d'accés a les dades per part de la BNE:

Figura 1. Mètode d'accés a dades per part de la BNE

Heading 4: 3.2 Tasques realitzades per la BNE

La BNE rebra els arxius i la informació complementària corresponent a una obra en versió digital mitjançant un servidor FTP. Cada dia el servidor enviarà un correu electrònic a la bústia institucional de l'Àrea de Biblioteca Digital de la BNE, amb la relació de fitxers que s'han rebut.

Els fitxers de cadascuna de les editorials ha de contenir un número identificador corresponent a l'editorial que fa la tramesa.

Un cop rebuts els arxius, i per tal d'integrar l'obra correctament a la BDH, la BNE durà a terme les següents operacions:

1. Els arxius rebuts es descarregaran en les unitats de xarxa habilitades a tal efecte dins de la BNE.
2. Es realitzarà un procés de marcat de l'obra en Unicorn (SIGB de la BNE), consistent a incorporar en el registre bibliogràfic una etiqueta local amb la col·lecció a la qual formarà part en la BDH (en aquest cas, ENCLAVE). Aquest procés permetrà posteriorment realitzar una extracció dels registres i de les dades bibliogràfiques associats a cada un d'ells.

Done Done Connected

Captura de part de l'article original¹⁸

Una vegada que l'editorial ha seleccionat les obres amb què participa en el projecte, ha de generar els corresponents fitxers, metadades bàsiques i dades enriquides. Si l'editorial ja disposa d'una versió digital de l'obra, s'ha d'assegurar que les dades corresponents compleixen els requeriments particulars d'ENCLAVE.

Per cada obra seleccionada l'editorial ha de:

¹⁸ García Núñez, Noelia (2011). «El proyecto ENCLAVE a la Biblioteca Nacional de España». *BiD: textos universitarios de biblioteconomía i documentació*, juny, núm. 26. <<http://www.ub.edu/bid/26/garcia1.htm>> [Consulta: 11-01-2012].

- Carregar l'obra digital en la plataforma d'e-distribució per a la seva gestió, distribució i comercialització, que podrà estar directament gestionada per l'editorial o per l'entitat (e-distribuïdor) en què aquesta delegui aquestes funcions. L'editorial es compromet a mantenir l'obra en aquesta plataforma (o una altra amb les mateixes funcionalitats) mentre dura el projecte. En el cas que canviï la ubicació de l'obra en el transcurs del projecte, l'editorial ha de comunicar la nova ubicació el més aviat possible per evitar interrupcions en el servei.
- Carregar en DILVE les metadades i les dades del catàleg necessàries, així com també l'arxiu amb el fragment de l'obra (contingut parcial) i l'arxiu per a indexació del text complet.
- Enviar a la BNE, a través d'DILVE, cada fitxa d'obra digital.

De cada obra seleccionada, l'editorial ha d'aportar els següents arxius i metadades, que seran enviats a la BNE a través de DILVE:

- Obra digital completa: es tractarà d'un arxiu en format PDF amb tota l'obra digital, que s'utilitzarà per a la seva e-distribució, i per a la indexació de tot el text de l'obra per part de la BDH. Els usuaris no accediran a aquesta imatge, ni al seu contingut, quedant protegit mitjançant els mecanismes de restricció d'accés incorporats en Digitool.
- Fragment de l'obra digital: es tractarà d'un arxiu en format PDF corresponent a una part de l'obra (contingut parcial). Es recomana que aquest arxiu contingui el sumari i un fragment significatiu de l'obra (aproximadament un 20%). La seva finalitat és la de facilitar als usuaris una visió general del contingut i tema de l'obra, per la qual cosa es mostrarà lliurement a través de la BDH.
- Un arxiu en format JPEG, amb qualitat alta, que contingui la imatge de la coberta. Aquesta imatge tindrà una mida màxima de 700x700 píxels.
- Un arxiu en XML, amb les metadades corresponents a camps MARC 21, incloent els camps textuais: resum i sumari.

Les metadades necessàries a l'arxiu XML seran les següents:

- o ISBN de l'obra en format digital.
- o ISBN de la versió original impresa.
- o Any de publicació de la versió digital.
- o Imatge de la coberta.
- o Resum: Es recomana que la seva longitud no superi les 300-350 paraules o 2.000

18. Fotos dels dispositius utilitzats per a les proves

1 Annex 2: Plantilla accessible per autors de articles científics

Es presenta el document mestre (contenent formatació i maquetació adequades per a una conversió a fitxers accessibles) que es proposa adoptar en el procés d'ingesta editorial entre els autors i l'editor. El valor afegit d'aquesta plantilla es pot apreciar en el context d'edició i autoria d'un document destinat a la publicació, la seva reproducció gràfica en sí mateix no compta amb els nivells semàntics afegits.

Document mestre de BiD 2012

Document mestre de BiD 2012

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Escrit utilitzant el estil ja formatat)

Adreça e-mail autor

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Escrit utilitzant el estil ja formatat)

email@autor.es

Exemples de Noms Autor

Dos autors o més (llocs de treball diferents):

Miguel Ángel Marzal García-Quismondo

Professor titular de Biblioteconomia i Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mmarzal@bib.uc3m.es

María Jesús Butera Fajardo

Doctoranda en Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mjbuttera@gmail.com

Dos autors o més (mateix càrrec i lloc de treball):

Mònica Baró, Maite Comalat, Teresa Mañà

Professores de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Universitat de Barcelona

baro@ub.edu, comalat@ub.edu, mana@ub.edu

Resum

La plantilla de BiD utilitza els estils incrustats de Word per garantir que el article pugui ser correctament revisat per un ràpid procés editorial.

Es mol important no canviar els estils per tal d'adequar-los a seu treball. Aquestes configuracions estan dissenyat expressament per tal d'accelerar el procés editorial, i els articles que no hagin sigut elaborats utilitzant els estils correctes seran retornats a l'autor.

S'ha de posar un resum estructurat en el qual s'indican els "Objectius" proposats, la "Metodologia" utilitzada i els "Resultats" obtinguts. Aquest resum s'ha d'incloure després de la informació sobre l'autor o els autors de l'article i abans de començar-ne la redacció. S'adjunta a continuació un exemple.

L'extensió recomanada serà de 150 a 250 paraules. En el cas dels treballs destinats a les seccions "Experiències i anàlisis" i "Recursos" el resum no cal que segueixi l'estructura abans indicada i tindrà una extensió d'entre 100 i 150 paraules.

Ejemple:

Objectius: Analitzar la situació actual de la normativa internacional de catalogació en els darrers anys per tal de determinar els motius que han provocat els canvis, els models i principis en què es fonamenten i les repercussions que poden tenir a curt o mitjà terminis en les eines de catalogació i també en els catàlegs.

Metodologia: Anàlisi de contingut dels models FRBR, FRAD i FRSAR, dels Principis internacionals de catalogació, i de la reestructuració i actualització de la normativa ISBD. S'acompanya d'una revisió bibliogràfica a l'entorn dels models i la normativa analitzats.

Resultats: Els motius que van iniciar la revisió i renovació de la normativa van ser bàsicament l'evolució de les tecnologies, el desenvolupament de noves formes de publicació i distribució electrònica i, també la necessitat d'abaratir els costos dels processos. Pel que fa a les tecnologies, s'anticipa que l'aplicació dels models FRBR, FRAD i FRSAR aportarà una flexibilitat als registres bibliogràfics i d'autoritats que els farà més adaptables a les tecnologies web. Respecte al desenvolupament de nous formats i de noves formes de publicació relacionades amb l'entorn digital i Internet, els documents de l'IFLA no el tracten explícitament. Finalment, i pel que fa a la qüestió econòmica, la possibilitat d'abaratir costos amb l'aplicació de la normativa que es derivarà dels models i principis és més aviat migrada.

Paraules clau

Paraules clau del autor o autors, separades per comes simples

Utilitzar la plantilla

Per utilitzar la plantilla, copieu l'article borrador i enganxeu-lo dins la plantilla. Després, aneu seleccionant cada element i apliqueu l'estil apropiat BID, utilitzant el llistat de formats de Word. Un cop finalitzat utilitzeu la plantilla de la part final de la primera pàgina per a identificar les dades de l'autor.

Títols

El títol de l'article s'escriu seguint la formatació de "BID Títol" amb cada subtítol per separat, jeràrquicament, utilitzant els estils "BID Títol2" i "BID Títol3".

Els títols i els subtítols del treball no han de portar mai punt al final i s'han de consignar sense sagnar i en caixa baixa.

No s'ha d'intentar imitar la tipografia usant les eines de l'editor de text, simplement cal aplicar l'estil correcte al text del títol.

La tipografia que cal utilitzar per als diversos nivells de títol és la següent:

Títol de l'article (copiar i substituir)

Títol 2 de l'article (copiar i substituir)

Títol 3 de l'article (c.i s.)

Exemple de títol d'article de primer nivell:

Avaluació de la qualitat de les pàgines web amb informació sanitària

Exemple de títol d'article de segon nivell

Avaluació de la qualitat de les pàgines web amb informació sanitària

Exemple de títol d'article de tercer nivell

Avaluació de la qualitat de les pàgines web amb informació sanitària

Estructura de l'article

En primer lloc cal indicar els autors i el títol de l'article.

La primera secció de l'article és usualment una introducció o situació en el context. El segon i subsegüents

paràgrafs han d'anar separats per una línia en blanc, i sense sagnat a principi de paràgraf. Abans del títol d'un epígraf nou cal deixar dues línies en blanc. L'extensió recomanada dels textos destinats a la secció "Articles" és aproximadament de 4.000 paraules. L'extensió màxima recomanada dels textos destinats a les seccions "Experiències i anàlisis" i "Recursos" és aproximadament de 3.000 paraules. Es recomana que els articles no tinguin més de 8 seccions.

Llistes sense numerar

Si ocasionalment necessiteu usar llistes, cal que useu l'estil "BID Llista Bullet"

- Primer element de la llista
- Segon element de la llista

Llistes numerades

Els llistats numerats s'escriuran usant l'estil "BID Llista numerada"

1. Primer element de la llista
2. Segon element de la llista

Citacions textuais

Les citacions textuais d'altres obres s'han d'escriure usant l'estil "BID Citació" per tal que es puguin distingir de la resta del text. Els textos citats s'han de consignar sempre en la llengua original, tant en les citacions textuais com en els noms dels botons d'un programa informàtic. No és necessari utilitzar marques de citació com guionets, cometes volades o altres marques.

Aquest és un exemple de cita textual que pot tenir més d'una línia d'extensió. Les citacions de fonts externes al document han d'estar clarament referenciades amb el número internacional del llibre (International Standard Book Number, ISBN) o de la publicació en sèrie (International Standard Serial Number, ISSN) si en té.

Metadades

Sisplau assegureu-vos que les metadades del document (vegeu la opció Archivo/Propiedades a MS Word, o Preparar/Propiedades a MS Word 2007) estan actualitzades i són correctes. Recordeu incloure els noms complets dels autors.

Taules i il·lustracions

Les taules i il·lustracions han de ser dissenyades per tal que ocupin tota l'amplada de la pàgina, sense que hi tinguin text al voltant. Per facilitar-ne la lectura la taula serà afegida posteriorment en el text en el punt que l'editor i el maquetador creguin més adequat, procurant coincidir el més fidelment possible a l'emplaçament original de l'autor. A més, s'han de lliurar en fitxer separats. Cal assenyalar clarament el lloc del text en què s'ha d'integrar cada element, indicant-hi un títol breu i descriptiu, que serà la informació que apareixerà publicada al peu d'aquests objectes. La referència al nombre de taula, figura, gràfic, fotografia o imatge s'ha d'indicar mitjançant la forma desenvolupada corresponent.

Taules

Les taules es construiran mitjançant l'eina de construcció de taules de MS Word i s'hi aplicarà l'estil "BID Taula". No s'utilitzarà els tabuladors per separar la informació. Portaran per títol Taula nn. Títol.

Exemple de taula

Taula 1. Títol de la primera taula

	Columna 1	Columna 2	Columna 3
Fila 1			
Fila 2			
Fila 3			
Fila 4			

Il·lustracions i figures

Les figures i il·lustracions han de ser de qualitat suficient per ser mostrades en alta resolució (600-1200dpi), preferentment en color. Totes les figures han de ser titulades amb la fórmula Figura nn. Títol.

Figura 1. Títol de la figura 1

Referències

Les referències s'han de formatar amb el estil "BiD referències" i de col·locar després de la bibliografia, al final del text, encapçalades per la paraula "Notes".

Les crides s'han de col·locar en el cos del text per mitjà de superíndexs numèrics (1, 2, 3). Seguint la tradició tipogràfica, en cas que hi hagi un signe de puntuació, han d'anar darrere mateix del signe.

Exemple:

L'edició de l'any 2000 soluciona els problemes (terminològics).¹

Notes

Exemple:

1 Les edicions anteriors a l'any 2000 únicament apunten els problemes de terminologia com una possible causa de l'ambigüïtat denominativa detectada pels especialistes

Referències generals

1. Assegureu-vos que es referencien les publicacions en ordre alfabètic pel cognom del primer autor, i no en l'ordre d'aparició en el text.
2. Les citacions a l'interior del text s'han de fer amb un parèntesis, amb el cognom de l'autor seguit de coma i l'any de publicació. En el cas d'obres sense autor, s'utilitzarà la primera paraula significativa del títol seguida de tres punts suspensius.
3. El llistat de referències ha d'aparèixer al final de l'article abans dels apèndixs.
4. Els cognoms dels autors es situen davant del nom en les referències.
5. Si hi ha més de 6 autors, utilitzeu 'et al.' després del tercer autor citat.
6. Les referències s'han de fer d'acord amb l'adaptació catalana de les normes ISO 690 i ISO 690-2, elaborada per Assumpció Estivill i Cristóbal Urbano.

Estils de les referències

Quan s'hagi de fer una citació bibliogràfica s'ha d'utilitzar el sistema autor-data. A l'interior del text, cada referència s'ha de citar, entre parèntesis, amb el cognom de l'autor seguit de coma i l'any de publicació. En el cas de les obres encapçalades pel títol, s'inclourà la primera paraula significativa del títol, en cursiva, seguida de tres punts suspensius. Si cal anotar una pàgina o més de l'obra referenciada, s'ha de fer després de l'any, amb una coma i l'abreviatura de pàgina (p.).

Exemple:

(Larsgaard, 1996, p. 78–80)

(Osman, 1998; Praditteera, 2002)

(Fenoll; Lluca, 2006; Artigal, 2007)

(Guia..., 2009)

Les referències bibliogràfiques completes han d'aparèixer de manera conjunta al final del text, introduïdes per la paraula "Bibliografia", i ordenades alfabèticament pel cognom del primer autor o del primer element de la referència i l'any de publicació. Les referències s'han de fer d'acord amb l'adaptació catalana de les normes ISO 690 i ISO 690-2, elaborada per Assumpció Estivill i Cristóbal Urbano.

Exemple de referència de monografia:

Pattie, Ling-yuh W.; Cox, Bonnie Jean (eds.) (1996). *Electronic resources: selection and bibliographic control*. New York: Haworth Press.

Exemple de referència d'article de revista:

Larsgaard, Mary Lynette (1996). "Dades espacials en format digital en cartoteques universitàries: 'un altre format i prou?'" *Item: revista de biblioteconomia i documentació*, núm. 18 (gen.–juny), p. 75–82.

Willet, Perry (1996). "The Victorian Women Writers Project: the library as a creator and publisher of

electronic texts". The public-access computer systems review, vol. 7, no. 6. <<http://epress.lib.uh.edu/pr/v7/n6/will7n6.html>>. [Consulta: 03/01/2008].

Exemple de referència de contribució en una monografia:

Hirons, Jean (2002). "AACR2 and seriality". En: Jones, Wayne; Ahronheim, Judith R.; Crawford, Josephine (eds.). Cataloguing the web: metadata, AACR, and MARC 21. Lanham, MD: Scarecrow Press, p. 31–34.

Exemple de referència de recurs electrònic:

The European Library (2005). <<http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.html>>. [Consulta: 05/10/2009].

La data de consulta ha d'anar entre claudàtors, precedida de la paraula "Consulta", dos punts i un espai. S'ha d'indicar en la forma numèrica completa, separada per barres inclinades: 00/00/0

19. Plantilla accessible per autors de articles científics

Es presenta el document mestre (contenent formatació i maquetació adequades per a una conversió a fitxers accessibles) que es proposa adoptar en el procés d'ingesta editorial entre els autors i l'editor. El valor afegit d'aquesta plantilla es pot apreciar en el context d'edició i autoria d'un document destinat a la publicació, la seva reproducció gràfica en sí mateix no compta amb els nivells semàntics afegits.

Document mestre de BiD 2012

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Escrit utilitzant el estil ja formatat)

Adreça e-mail autor

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Escrit utilitzant el estil ja formatat)

email@autor.es

Exemples de Noms Autor

Dos autors o més (llocs de treball diferents):

Miguel Ángel Marzal García-Quismondo

Professor titular de Biblioteconomia i Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mmarzal@bib.uc3m.es

María Jesús Butera Fajardo

Doctoranda en Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mjbutera@gmail.com

Dos autors o més (mateix càrrec i lloc de treball):

Mònica Baró, Maite Comalat, Teresa Mañà

Professores de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Universitat de Barcelona

baro@ub.edu, comalat@ub.edu, mana@ub.edu

Resum

La plantilla de BiD utilitza els estils incrustats de Word per garantir que el article pugui ser correctament revisat per un ràpid procés editorial.

Es mol important no canviar els estils per tal d'adequar-los a seu treball. Aquestes configuracions estan dissenyat expressament per tal d'accelerar el procés editorial, i els articles que no hagin sigut elaborats utilitzant els estils correctes seran

retornats a l'autor.

S'ha de posar un resum estructurat en el qual s'indican els "Objectius" proposats, la "Metodologia" utilitzada i els "Resultats" obtinguts. Aquest resum s'ha d'incloure després de la informació sobre l'autor o els autors de l'article i abans de començar-ne la redacció. S'adjunta a continuació un exemple.

L'extensió recomanada serà de 150 a 250 paraules. En el cas dels treballs destinats a les seccions "Experiències i anàlisis" i "Recursos" el resum no cal que segueixi l'estructura abans indicada i tindrà una extensió d'entre 100 i 150 paraules.

Ejemple:

Objectius: Analitzar la situació actual de la normativa internacional de catalogació en els darrers anys per tal de determinar els motius que han provocat els canvis, els models i principis en què es fonamenten i les repercussions que poden tenir a curt o mitjà termini en les eines de catalogació i també en els catàlegs.

Metodologia: Anàlisi de contingut dels models FRBR, FRAD i FRSAR, dels Principis internacionals de catalogació, i de la reestructuració i actualització de la normativa ISBD. S'acompanya d'una revisió bibliogràfica a l'entorn dels models i la normativa analitzats.

Resultats: Els motius que van iniciar la revisió i renovació de la normativa van ser bàsicament l'evolució de les tecnologies, el desenvolupament de noves formes de publicació i distribució electrònica i, també la necessitat d'abaratir els costos dels processos. Pel que fa a les tecnologies, s'anticipa que l'aplicació dels models FRBR, FRAD i FRSAR aportarà una flexibilitat als registres bibliogràfics i d'autoritats que els farà més adaptables a les tecnologies web. Respecte al desenvolupament de nous formats i de noves formes de publicació relacionades amb l'entorn digital i Internet, els documents de l'IFLA no el tracten explícitament. Finalment, i pel que fa a la qüestió econòmica, la possibilitat d'abaratir costos amb l'aplicació de la normativa que es derivarà dels models i principis és més aviat migrada.

Paraules clau

Paraules clau del autor o autors, separades per comes simples

Utilitzar la plantilla

Per utilitzar la plantilla, copieu l'article borrador i enganxeu-lo dins la plantilla. Després, aneu seleccionant cada element i apliqueu l'estil apropiat BID, utilitzant el llistat de formats de Word. Un cop finalitzat utilitzeu la plantilla de la part final de la primera pàgina per a identificar les dades de l'autor.

Títols

El títol de l'article s'escriu seguint la formatació de "BID Títol" amb cada subtítol per separat, jeràrquicament, utilitzant els estils "BID Títol2" i "BID Títol3".

Els títols i els subtítols del treball no han de portar mai punt al final i s'han de consignar sense sagnar i en caixa baixa.

No s'ha d'intentar imitar la tipografia usant les eines de l'editor de text, simplement cal aplicar l'estil correcte al text del títol.

La tipografia que cal utilitzar per als diversos nivells de títol és la següent:

Títol de l'article (copiar i substituir)

Títol 2 de l'article (copiar i substituir)

Títol 3 de l'article (c.i s.)

Exemple de títol d'article de primer nivell:

Avaluació de la qualitat de les pàgines web amb informació sanitària

Exemple de títol d'article de segon nivell

Avaluació de la qualitat de les pàgines web amb informació sanitària

Exemple de títol d'article de tercer nivell

Adreça Autor:

Nom Autor, Institució Adreça postal I adreça Email.

Estructura de l'article

En primer lloc cal indicar els autors i el títol de l'article.

La primera secció de l'article és usualment una introducció o situació en el context. El segon i subsegüents paràgrafs han d'anar separats per una línia en blanc, i sense sagnat a principi de paràgraf. Abans del títol d'un epígraf nou cal deixar dues línies en blanc. L'extensió recomanada dels textos destinats a la secció "Articles" és aproximadament de 4.000 paraules. L'extensió màxima recomanada dels textos destinats a les seccions "Experiències i anàlisis" i "Recursos" és aproximadament de 3.000 paraules. Es recomana que els articles no tinguin més de 8 seccions.

Llistes sense numerar

Si ocasionalment necessiteu usar llistes, cal que useu l'estil "BID Llista Bullet"

Primer element de la llista

Segon element de la llista

Llistes numerades

Els llistats numerats s'escriuran usant l'estil "BID Llista numerada"

20. Primer element de la llista

21. Segon element de la llista

Citacions textuais

Les citacions textuais d'altres obres s'han d'escriure usant l'estil "BID Citació" per tal que es puguin distingir de la resta del text. Els textos citats s'han de consignar sempre en la llengua original, tant en les citacions textuais com en els noms dels botons d'un programa informàtic. No és necessari utilitzar marques de citació com guionets, cometes volades o altres marques.

Aquest és un exemple de cita textual que pot tenir més d'una línia d'extensió. Les citacions de fonts externes al document han d'estar clarament referenciades amb el número internacional del llibre (International Standard Book Number, ISBN) o de la publicació en sèrie (International Standard Serial Number, ISSN) si en té.

Metadades

Sisplau assegureu-vos que les metadades del document (vegeu la opció Archivo/Propiedades a MS Word, o Preparar/Propiedades a MS Word 2007) estan actualitzades i són correctes. Recordeu incloure els noms complets dels autors.

Referències

Les referències s'han de formatar amb el estil "BiD referències" i de col·locar després de la bibliografia, al final del text, encapçalades per la paraula "Notes".

Les crides s'han de col·locar en el cos del text per mitjà de superíndexs numèrics (1, 2, 3). Seguint la tradició tipogràfica, en cas que hi hagi un signe de puntuació, han d'anar darrere mateix del signe.

Exemple:

L'edició de l'any 2000 soluciona els problemes (terminològics).¹

Notes

Exemple:

1 Les edicions anteriors a l'any 2000 únicament apunten els problemes de terminologia com una possible causa de l'ambigüitat denominativa detectada pels especialistes

Referències generals

1. Assegureu-vos que es referencien les publicacions en ordre alfabètic pel cognom del primer autor, i no en l'ordre d'aparició en el text.

Les citacions a l'interior del text s'han de fer amb un paréntesis, amb el cognom de l'autor seguit de coma i l'any de publicació. En el cas d'obres sense autor, s'utilitzarà la primera paraula significativa del títol seguida de tres punts suspensius.

El llistat de referències ha d'aparèixer al final de l'article abans dels apèndixs.

Els cognoms dels autors es situen davant del nom en les referències.

Si hi ha més de 6 autors, utilitzeu 'et al.' després del tercer autor citat.

2. Les referències s'han de fer d'acord amb l'adaptació catalana de les normes ISO 690 i ISO 690-2, elaborada per

Assumpció Estivill i Cristóbal Urbano.

Estils de les referències

Quan s'hagi de fer una citació bibliogràfica s'ha d'utilitzar el sistema autor-data. A l'interior del text, cada referència s'ha de citar, entre parèntesis, amb el cognom de l'autor seguit de coma i l'any de publicació. En el cas de les obres encapçalades pel títol, s'inclourà la primera paraula significativa del títol, en cursiva, seguida de tres punts suspensius. Si cal anotar una pàgina o més de l'obra referenciada, s'ha de fer després de l'any, amb una coma i l'abreviatura de pàgina (p.).

Exemple:

(Larsgaard,	1996,	p.	78–80)
(Osman,	1998;	Praditteera,	2002)
(Fenoll;	Llueca,	2006;	Artigal,
(Guia..., 2009)			2007)

Les referències bibliogràfiques completes han d'aparèixer de manera conjunta al final del text, introduïdes per la paraula "Bibliografia", i ordenades alfabèticament pel cognom del primer autor o del primer element de la referència i l'any de publicació. Les referències s'han de fer d'acord amb l'adaptació catalana de les normes ISO 690 i ISO 690-2, elaborada per Assumpció Estivill i Cristóbal Urbano.

Exemple de referència de monografia:

Pattie, Ling-yuh W.; Cox, Bonnie Jean (eds.) (1996). *Electronic resources: selection and bibliographic control*. New York: Haworth Press.

Exemple de referència d'article de revista:

Larsgaard, Mary Lynette (1996). "Dades espacials en format digital en cartoteques universitàries: 'un altre format i prou?'". *Item: revista de biblioteconomia i documentació*, núm. 18 (gen.–juny), p. 75–82.

Willet, Perry (1996). "The Victorian Women Writers Project: the library as a creator and publisher of electronic texts". *The public-access computer systems review*, vol. 7, no. 6. <<http://epress.lib.uh.edu/pr/v7/n6/will7n6.html>>. [Consulta: 03/01/2008].

Exemple de referència de contribució en una monografia:

Hirons, Jean (2002). "AACR2 and seriality". En: Jones, Wayne; Ahronheim, Judith R.; Crawford, Josephine (eds.). *Cataloguing the web: metadata, AACR, and MARC 21*. Lanham, MD: Scarecrow Press, p. 31–34.

Exemple de referència de recurs electrònic:

The European Library (2005). <<http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.html>>. [Consulta: 05/10/2009].

La data de consulta ha d'anar entre claudàtors, precedida de la paraula "Consulta", dos punts i un espai. S'ha d'indicar en la forma numèrica completa, separada per barres inclinades: 00/00/0000.

Exemple:

[Consulta: 05/10/2009].

En els textos següents, hi ha més exemples de referències, a més de les directrius per elaborar-les:

Estivill, Assumpció; Urbano, Cristóbal (1994). "Proposta de directrius per establir l'estil de les referències i citacions de fonts bibliogràfiques i no bibliogràfiques de la revista *Item*". *Item*, núm. 15 (jul.–des.), p. 15–59. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/viewFile/22448/22282>>. [Consulta: 05/10/2009].

Estivill, Assumpció; Urbano, Cristóbal (1997). "Com citar recursos electrònics". Traducció de l'article encarregat per la revista *Information World en Español*, publicat en el número de setembre de 1997. Versió 1.0. Barcelona: Universitat de Barcelona. <<http://www.ub.edu/biblio/citae.htm>>. [Consulta: 05/10/2009]. Versió en castellà disponible a: <<http://www.ub.edu/biblio/citae-e.html>>. [Consulta: 05/10/2009].

Apèndixs

Si en el text hi ha apèndixs, aquests s'han d'incloure després de les notes, introduïts per la paraula "Apèndix". Exemple:

[Consulta: 05/10/2009].

22. Conclusions

- El procés de creació o reformulació d'una revista en clau Epub/Daisy pot ser optimitzat amb l'introducció d'una plantilla per als autors.
- La plantilla utilitzada quan sigui construïda amb tècniques d'eliminació de les barreres d'accessibilitat digital pot beneficiar d'efectes collaterals: millor portabilitat i millor interoperabilitat.
- El canvi és possible si tots els actors del cicle editorial comparteixen els mateixos estandars.

Bibliografia

Monografies, presentacions i articles de publicacions en sèrie

Bandeira, Rogério; Lopes, Rui; Carriço, Luís. *Towards mobile web accessibility evaluation* [en línia]. Lisboa : University of Lisbon, Large-Scale Informatics Systems Laboratory [2010]. <http://www.accessible-project.eu/tl_files/documents/RBandeira-ETAPS-2010.pdf>

Brajnik, Giorgio. "Comparing accessibility evaluation tools: a method for tool effectiveness". *Universal Access in the Information Society*. Vol. 3, núm. 3-4 (2004) p. 252-263.

Brajnik, Giorgio; Yesilada, Yeliz; Harper, Simon. "The Expertise Effect on Web Accessibility Evaluation Methods". *Human-Computer Interaction*. Vol. 26, núm. 3 (2011), p. 246-283.

El libro blanco de la I+D+I al servicio de las personas con discapacidad y de las personas mayores [en línia]. [València]: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales: Instituto de Ministerio de Ciencia y Tecnología: Comité Español de Representantes de Minusválidos, 2003. Publicat també en paper (ISBN 84-95448-06-8).

<http://mayores.ibv.org/index.php/es/publicaciones/publicacion/show_product/30/64>.

Houghton, J.W.; Rasmussen, B.; Sheehan, P.J.; [et al.]. *Economic implications of alternative scholarly publishing models* [en línia]: exploring the costs and benefits. [London] : Joint Information Systems Committee, 2009. <<http://www.jisc.ac.uk/media/documents/publications/rpconomicpublishing.pdf>>

Information Standards Quarterly. Vol. 23, núm 2 (spring 2011). [Batimore]: National Information Standards Organization. ISSN 1041-0031. <<http://www.niso.org/publications/isq/2011/v23no2/>>

Vigo, Markel; Brajnik, Giorgio. "Automatic web accessibility metrics: where we are and where we can go". *Interacting With Computers*. Vol. 23, núm. 2 (2011), p. 137-155.

Yesilada , Yeliz; Brajnik, Giorgio; Harper, Simon. "Barriers common to mobile and disabled web users". *Interacting With Computers*. Vol. 23, núm. 5 (2011), p. 542-525.

Guies

Accesibilidad de páginas Web: guía de referencia. Madrid: ONCE: CIDAT, 2009.

Accesibilidad en documentos PDF [en línia]. Instituto Nacional de Tecnologías de la Comunicación, 2007. <http://www.inteco.es/Accesibilidad/difusion/Manuales_y_Guias/guia_accesibilidad_en_pdf>.

Adobe Acrobat 9 Pro Accessibility Guide [en línia]: *Best Practices for Accessibility*. Adobe Systems Incorporated, 2008. <<http://www.adobe.com/accessibility/products/acrobat/pdf/A9-access-best-practices.pdf>>.

Authoring Techniques for Accessible Office Documents [en línia]: *Microsoft Word 2010*. International Development Research Centre, 2011. <<http://adod.idrc.ocad.ca/word2010>>. Document produït com a part del *Accessible Digital Office Document (ADOD) Project*.

Ribeiro, Alice. *Regras para produção de documentos em suporte digital: Serviço de Apoio ao Estudante com Deficiência da UP*. Porto: Faculdade de Letras Universidade de Porto, 2007.

Voluntary Product Accessibility Template (VPAT) Policy & Information [en línia]: Version 1.3. Washington: United States of America. Department of State Information Resource Management, 2005. <<http://www.state.gov/documents/organization/126552.pdf>>.

Enquestes

Uncovering eBooks' Real Impact [en línia]: *Aptara's Third Annual eBook Survey of Publishers*. Aptara, 2011. <http://stream.aptaracorp.com/Aptara_eBook_Survey_3.pdf>.

Estàndars

Authoring Tool Accessibility Guidelines 1.0 [en línia]: *W3C Recommendation*. W3C, 2000. <<http://www.w3.org/TR/ATAG10/>>

Document Navigation Features List [en línia]. [Washington]: Library of Congress, National Library Service for the Blind and Physically Handicapped: National Information Standards Organization: Digital Talking Book Standards Committee. <<http://www.loc.gov/nls/niso/navigation.htm>>.

Document Processing for Accessibility [en línia]: *Norma CWA 15778*. Brussel·les: CEN Workshop Agreement, 2008. <http://dfasumi.stakes.fi/NR/ronlyres/1E3D9569-873E-4F9B-89A4-F6A73B77B69E/0/CWA15778_accessible_small.pdf>.

Specifications for a Web Accessibility Conformity Assessment Scheme and a Web Accessibility Quality Mark [en línia]: *Norma CWA 15554:2006*. Brussel·les: CEN Workshop Agreement, 2008. <<ftp://ftp.cenorm.be/PUBLIC/CWAs/e-Europe/WAC/CWA15554-00-2006-Jun.pdf>>

Web Content Accessibility Guidelines 1.0 [en línia]: *traducció catalana autoritzada*. W3C, 2008. <http://www.w3.org/2006/11/WCAG_ca/>

Web Content Accessibility Guidelines 2.0 [en línia]: *traducció catalana autoritzada*. W3C, 2011. <<http://www.w3.org/Translations/WCAG20-ca/>>

Norma UNE 139803:2004 [en línia]: *aplicaciones informáticas para personas con discapacidad: requisitos de accesibilidad para contenidos en la Web*. Asociación Española de Normalización (AENOR), 2004.

<http://www.inteco.es/Accesibilidad/Normativa_1/Descarga/DescargaUNE_139803>

Norma UNE 139801 [en línia]: *informática para la salud: aplicaciones informáticas para personas con discapacidad: requisitos de accesibilidad de las plataformas informáticas: soporte físico*. Asociación Española de Normalización (AENOR), 1999.

<http://imfersodiscapacidad.usal.es/mostrarficha.asp_Q_ID_E_2593_A_fichero_E_8.3>

Norma UNE 139802 [en línia]: *informática para la salud: aplicaciones informáticas para personas con discapacidad: requisitos de accesibilidad de las plataformas informáticas: soporte lógico*. Asociación Española de Normalización (AENOR), 1999.

<http://imfersodiscapacidad.usal.es/mostrarficha.asp_Q_ID_E_5507_A_fichero_E_8.3>

Altres materials

Creating Enhanced and Accessible E-books to Open Significant New Markets. Daisy Consortium & IDPF, 2011. [Webseminari amb els següents ponents: George Kerscher, Secretary General of the DAISY Consortium and President of the International Digital Publishing Forum (IDPF); Thomas Starbranch, Manager, Accessibility and Compliance, Pearson School; Eric Freese, Director/Solutions Architect, Aptara]

Ajuda del programari *Microsoft Office Word 2010*.

Writing Better Alt Text [en línia]. Guild of Accessible Web Designers (GAWDS), 2009. <<http://www.gawds.org/show.php?contentid=28>>

Create accessible Word documents [en línia]. Microsoft Offices Online Accessibility Center. <<http://office.microsoft.com/en-us/word-help/create-accessible-word-documents-RZ102644124.aspx>>

Textos legales

Ley 56/2007, de 28 de diciembre, de Medidas de Impulso de la Sociedad de la Información [en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 312, 29/12/2007. <<http://www.boe.es/boe/dias/2007/12/29/pdfs/A53701-53719.pdf>>

Real Decreto 1494/2007, de 12 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento sobre las condiciones básicas para el acceso de las personas con discapacidad a las tecnologías, productos y servicios relacionados con la sociedad de la información y medios de comunicación social [en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 279, de 12/11/2007.

<<http://www.boe.es/boe/dias/2007/11/21/pdfs/A47567-47572.pdf>>

<http://www.boe.es/g/es/bases_datos/doc.php?coleccion=iberlex&id=2007/19968>

Ley 27/2007, de 23 de octubre, por la que se reconocen las lenguas de signos españolas y se regulan los medios de apoyo a la comunicación oral de las personas sordas, con discapacidad auditiva y sordociegas [en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 255, 24/10/2007. <<http://www.boe.es/boe/dias/2007/10/24/pdfs/A43251-43259.pdf>>

Ley 11/2007, de 22 de junio, de acceso electrónico de los ciudadanos a los servicios públicos [en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 150, 23/06/2007.

<http://www.060.es/te_ayudamos_a/legislacion/disposiciones/38437_LEG-ides-idweb.html>

[text que inclou esmentaments publicats en BOE núm. 158, 03/07/2007]

<<http://www.boe.es/boe/dias/2007/06/23/pdfs/A27150-27166.pdf>> [23/06/2007]

<<http://www.boe.es/boe/dias/2007/07/03/pdfs/A28600-28600.pdf>> [03/07/2007]

Plan de desarrollo para la Administración del Estado, de la Ley 11/2007, de acceso electrónico de los ciudadanos a los servicios públicos [en línea]. Gobierno de España.

<http://www.lamoncloa.gob.es/ConsejodeMinistros/Referencias/_2007/refc20071228.htm#Acceso#Acceso> <http://www.csi.map.es/csi/nuevo/administracion_electronica_7.htm>

<http://www.060.es/guia_del_estado/programas_de_la_administracion/administracion_electronica/LAECSP_11_2007/zona_descarga-ides-idweb.html>

Ley 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad [en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 289, 03/12/2003. <<http://www.boe.es/boe/dias/2003/12/03/pdfs/A43187-43195.pdf>>

I Plan Nacional de Accesibilidad 2004-2012 [en línea]: *por un nuevo paradigma, el Diseño para Todos, hacia la plena igualdad de oportunidades*. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2003. <http://www.seg-social.es/imsero/dependencia/ipna2004_2012.pdf>

[Aprobado por el Consejo de Ministros de 25 de julio de 2003] <<http://sid.usal.es/idocs/F8/FD012610/pndaa.pdf>>

Ley 34/2002, de 11 de julio, de servicios de la sociedad de la información y de comercio

[en línea]. Boletín Oficial del Estado, núm. 166, 11/07/2002.

<<http://www.boe.es/boe/dias/2002-07-12/pdfs/A25388-25403.pdf>>

Resolución del Instituto de Mayores y Servicios Sociales, de 22 de febrero de 2008
Convenio Marco de colaboración entre el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales y la
Fundación ONCE para la cooperación e integración social de personas con discapacidad,
para desarrollar un programa de accesibilidad universal [en línea]. Boletín Oficial del
Estado, núm. 71, 22/03/2008. <<http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/22/pdfs/A16843-16848.pdf>>

23. Annex 1: exemple de fitxerscreats Fitxers components d'un Digital Talking Book

SD / MMC (E) ▶ Sebastiano ▶ provadaisy ▶ prova1 ▶ cordon1 (DTB) ▶

Eines Ajuda

mb ▾ Enregistra

Nom	Data de modificació	Tipus	Mida
 cordon1_archivos	19/07/2011 14:58	Carpeta de fitxers	
 01_Les_platafor.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	415 kB
 02_Resum_Abstr.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	418 kB
 03_1_Un_mercat_.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	4.572 kB
 04_2_Les_plataf.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	383 kB
 05_2_1_Amazon_i.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	2.647 kB
 06_2_2_Libranda.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	5.799 kB
 07_2_3_Edigita.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	570 kB
 08_2_4_Libreka.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	750 kB
 09_3_Conclusion.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	800 kB
 10_Bibliografia.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	1.670 kB
 11_Notes.mp3	19/07/2011 15:01	So en format MP3	1.105 kB
 cordon1.xml	19/07/2011 15:01	Documento XML	161 kB
 ific0001.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	7 kB
 ific0002.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	2 kB
 ific0003.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	28 kB
 ific0004.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	2 kB
 ific0005.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	11 kB
 ific0006.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	68 kB
 ific0007.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	4 kB
 ific0008.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	4 kB
 ific0009.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	3 kB
 ific0010.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	15 kB
 ific0011.smil	19/07/2011 15:01	Sync. Multimedia ...	9 kB
 Les_plataformes_de_venta_de_llibres_elec.ncx	19/07/2011 15:01	Fitxer NCX	4 kB
 Les_plataformes_de_venta_de_llibres_elec.opf	19/07/2011 15:01	Fitxer OPF	5 kB

Fitxer NCX:

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!DOCTYPE ncx PUBLIC "-//NISO//DTD ncx 2005-1//EN" "ncx-2005-1.dtd">
<ncx version="2005-1" xml:lang="en" xmlns="http://www.daisy.org/z3986/2005/ncx/">
  <head>
    <meta name="dtb:uid" content="es-20110719140124"/>
    <meta name="dtb:generator" content="Dolphin EasyConverter 5.0.4 Build 240 + DolphinDaisy 1.01 Build 049"/>
    <meta name="dtb:depth" content="4"/>
    <meta name="dtb:totalPageCount" content="0"/>
    <meta name="dtb:maxPageNumber" content="0"/>
  </head>
  <docTitle>
    <text>Les plataformes de venda de llibres elec</text>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="4.190"/>
  </docTitle>
  <docAuthor>
    <text> José Antonio Cerdón García, Julio Alonso Arévalo, Raquel Gómez Díaz</text>
  </docAuthor>
  <navMap>
    <navPoint id="ific0001" playOrder="1">
      <navLabel>
        <text>Les plataformes de venda de llibres elec</text>
        <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="4.190"/>
      </navLabel>
    </navPoint>
  </navMap>
</ncx>
```

```

        </navLabel>
        <content src="ifc0001.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0002" playOrder="2">
        <navLabel>
            <text>Resum [Abstract] [Resumen]</text>
            <audio src="02_Resum__Abstr.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="6.994"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0002.smil#wpsx_0002"/>
    <navPoint id="ifc0003" playOrder="3">
        <navLabel>
            <text>1 Un mercat disruptiu: els Estats Units i Europa</text>
            <audio src="03_1_Un_mercat_.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="3.442"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0003.smil#wpsx_0002"/>
    <navPoint id="ifc0004" playOrder="4">
        <navLabel>
            <text>2 Les plataformes de venda i distribució de llibres</text>
            <audio src="04_2_Les_plataf.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="3.482"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0004.smil#wpsx_0002"/>
    <navPoint id="ifc0005" playOrder="5">
        <navLabel>
            <text>2.1 Amazon i Apple</text>
            <audio src="05_2_1_Amazon_i.mp3" clipBegin="0.000"
clipEnd="2.384"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0005.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0006" playOrder="6">
        <navLabel>
            <text>2.2 Libranda</text>
            <audio src="06_2_2_Libranda.mp3" clipBegin="0.000"
clipEnd="2.064"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0006.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0007" playOrder="7">
        <navLabel>
            <text>2.3 Edigita</text>
            <audio src="07_2_3_Edigita.mp3" clipBegin="0.000"
clipEnd="1.995"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0007.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0008" playOrder="8">
        <navLabel>
            <text>2.4 Libreka</text>
            <audio src="08_2_4_Libreka.mp3" clipBegin="0.000"
clipEnd="2.175"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0008.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0009" playOrder="9">
        <navLabel>
            <text>3 Conclusions</text>
            <audio src="09_3_Conclusion.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="1.885"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0009.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0010" playOrder="10">
        <navLabel>
            <text>Bibliografia</text>
            <audio src="10_Bibliografia.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="1.247"/>
        </navLabel>
        <content src="ifc0010.smil#wpsx_0002"/>
    </navPoint>
    <navPoint id="ifc0011" playOrder="11">
        <navLabel>

```

```

<text>Notes</text>
<audio src="11_Notes.mp3" clipBegin="0.000" clipEnd="0.858"/>
</navLabel>
<content src="ifc0011.smil#wpsx_0002"/>
</navPoint>
</navPoint>
</navPoint>
</navMap>
</ncx>

```

Fitxer OPF

```

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!DOCTYPE package PUBLIC "-//ISBN 0-9673008-1-9//DTD OEB 1.2 Package//EN" "oebpkg12.dtd">
<package xmlns="http://openebook.org/namespaces/oeb-package/1.0/" unique-identifier="uid">
  <metadata>
    <dc-metadata xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/"
xmlns:oebpackage="http://openebook.org/namespaces/oeb-package/1.0/">
      <dc:Title>Les plataformes de venda de llibres elec</dc:Title>
      <dc:Identifier id="uid" scheme="DTB">es-20110719140124</dc:Identifier>
      <dc:Format>ANSI/NISO Z39.86-2005</dc:Format>
      <dc:Date>2011-07-19</dc:Date>
      <dc:Publisher>BiD-UB</dc:Publisher>
      <dc:Creator>SGS</dc:Creator>
      <dc:Language>ca</dc:Language>
      <dc:Source>Doc_mestre_BiD</dc:Source>
      <dc:Subject>Les plataformes de venda de llibres elec</dc:Subject>
    </dc-metadata>
    <x-metadata>
      <meta name="dtb:totalTime" content="00:54:22.054"/>
      <meta name="dtb:mimeType" content="audioFullText"/>
      <meta name="dtb:mimeTypeContent" content="audio,text,image"/>
    </x-metadata>
  </metadata>
  <manifest>
    <item id="opf" href="Les_plataformes_de_venda_de_llibres_elec.opf" media-type="text/xml"/>
    <item id="ncx" href="Les_plataformes_de_venda_de_llibres_elec.ncx" media-type="application/x-
dtbncx+xml"/>
    <item id="dtbook_xml" href="cordon1.xml" media-type="application/x-dtbook+xml"/>
    <item id="mp3_0001" href="01_Les_platafor.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0002" href="02_Resum__Abstr.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0003" href="03_1_Un_mercat_.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0004" href="04_2_Les_plataf.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0005" href="05_2_1_Amazon_i.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0006" href="06_2_2_Libranda.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0007" href="07_2_3_Edigita.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0008" href="08_2_4_Libreka.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0009" href="09_3_Conclusion.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0010" href="10_Bibliografia.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="mp3_0011" href="11_Notes.mp3" media-type="audio/mpeg"/>
    <item id="img_0012" href="cordon1__archivos/image001.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0013" href="cordon1__archivos/image002.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0014" href="cordon1__archivos/image003.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0015" href="cordon1__archivos/image004.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0016" href="cordon1__archivos/image005.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0017" href="cordon1__archivos/image006.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0018" href="cordon1__archivos/image007.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0019" href="cordon1__archivos/image008.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0020" href="cordon1__archivos/image009.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0021" href="cordon1__archivos/image010.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0022" href="cordon1__archivos/image011.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0023" href="cordon1__archivos/image012.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0024" href="cordon1__archivos/image013.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0025" href="cordon1__archivos/image014.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0026" href="cordon1__archivos/image015.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0027" href="cordon1__archivos/image016.jpg" media-type="image/jpeg"/>
    <item id="img_0028" href="cordon1__archivos/image017.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0029" href="cordon1__archivos/image018.png" media-type="image/png"/>
    <item id="img_0030" href="cordon1__archivos/image019.png" media-type="image/png"/>
    <item id="ifc0001" href="ifc0001.smil" media-type="application/smil"/>
  </manifest>
</package>

```

```

<item id="ifc0002" href="ifc0002.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0003" href="ifc0003.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0004" href="ifc0004.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0005" href="ifc0005.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0006" href="ifc0006.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0007" href="ifc0007.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0008" href="ifc0008.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0009" href="ifc0009.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0010" href="ifc0010.smil" media-type="application/smil"/>
<item id="ifc0011" href="ifc0011.smil" media-type="application/smil"/>
</manifest>
<spine>
  <itemref idref="ifc0001"/>
  <itemref idref="ifc0002"/>
  <itemref idref="ifc0003"/>
  <itemref idref="ifc0004"/>
  <itemref idref="ifc0005"/>
  <itemref idref="ifc0006"/>
  <itemref idref="ifc0007"/>
  <itemref idref="ifc0008"/>
  <itemref idref="ifc0009"/>
  <itemref idref="ifc0010"/>
  <itemref idref="ifc0011"/>
</spine>
</package>

```

Fitxer XLM

```

<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<!DOCTYPE dtbook PUBLIC "-//NISO//DTD dtbook 2005-2//EN" "http://www.daisy.org/z3986/2005/dtbook-2005-2.dtd">
<dtbook version="2005-2" xmlns="http://www.daisy.org/z3986/2005/dtbook/"><head>
  <meta name="dtb:uid" content="es-20110719140124"/>
  <meta name="dc:Title" content="Les plataformes de venda de llibres elec"/>
  <meta name="dc:Creator" content="SGS"/>
  <meta name="dc:Publisher" content="UB"/>
  <meta name="dc:Date" content="2011-07-19" scheme="yyyy-mm-dd"/>
  <meta name="dc:Format" content=""/>
  <meta name="dc:Identifier" content=""/>
  <meta name="dc:Language" content="en" scheme="ISO 639"/>
  <meta name="dtb:generator" content="Dolphin EasyConverter 5.0.4 Build 240 + DolphinDaisy 1.01 Build
049"/>
</head><book><frontmatter>
  <doctitle>
    Les plataformes de venda de llibres elec
  </doctitle>
  <docauthor>José Antonio Cerdón García</docauthor>
</frontmatter><bodymatter><level1><table class="MsoNormalTable" border="0" cellspacing="0"
class="sentence">Les plataformes de venda de llibres electrònics:</sent>
<sent id="wpsx_0007"
class="sentence"> models de negoci i estratègies de mercat</sent>
</span>
[<a href="http://www.ub.edu/bid/26/cordon2.htm">Versi3n castellana</a>]
</sent>
</p>
<div class="MsoNormal"></div>
<p class="autor">
  <span xml:lang="ES">JosÀ© Antonio CordÀ³n
GarcÀa</span>
</p>
</td>
</tr>
</table><p
class="MsoNormal"></p></level3></level2></level1></bodymatter></book></dtbook>

```

24. Fitxer SMIL

```

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!DOCTYPE smil PUBLIC "-//NISO//DTD dtbsmil 2005-2//EN" "dtbsmil-2005-2.dtd">
<smil xmlns="http://www.w3.org/2001/SMIL20/">
  <head>

```

```

<meta name="dtb:totalElapsedTime" content="00:00:00.000"/>
<meta name="dtb:generator" content="Dolphin EasyConverter 5.0.4 Build 240 + DolphinDaisy 1.01 Build 049"/>
<meta name="dtb:uid" content="es-20110719140124"/>
<layout>
    <region id="txt-view"/>
</layout>
</head>
<body>
    <seq dur="70.608s" id="es-20110719140124_0001">
        <seq class="table" id="table_0001" end="DTBuserEscape;wpsx_0010.end">
            <par id="wpsx_0002">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_2" id="wpsx_0033"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:00.000" clipEnd="00:00:04.190"
id="audio_0001"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0003">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0001" id="wpsx_0034"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:04.190" clipEnd="00:00:07.781"
id="audio_0002"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0004">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_3" id="wpsx_0035"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:07.781" clipEnd="00:00:08.559"
id="audio_0003"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0005">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0002" id="wpsx_0036"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:08.559" clipEnd="00:00:11.103"
id="audio_0004"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0006">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_4" id="wpsx_0037"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:11.103" clipEnd="00:00:11.881"
id="audio_0005"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0007">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0003" id="wpsx_0038"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:11.881" clipEnd="00:00:20.461"
id="audio_0006"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0008">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_5" id="wpsx_0039"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:20.461" clipEnd="00:00:21.239"
id="audio_0007"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0009">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0004" id="wpsx_003a"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:21.239" clipEnd="00:00:25.379"
id="audio_0008"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0010">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_6" id="wpsx_003b"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:25.379" clipEnd="00:00:26.157"
id="audio_0009"/>
            </par>
        </seq>
        <seq class="table" id="table_0002" end="DTBuserEscape;wpsx_0014.end">
            <par id="wpsx_0011">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0005" id="wpsx_003c"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:26.157" clipEnd="00:00:30.766"
id="audio_0010"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0012">
                <text src="cordon1.xml#Imagen_7" id="wpsx_003d"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:30.766" clipEnd="00:00:31.544"
id="audio_0011"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0013">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0006" id="wpsx_003e"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:31.544" clipEnd="00:00:34.477"
id="audio_0012"/>
            </par>
            <par id="wpsx_0014">
                <text src="cordon1.xml#wpsx_0007" id="wpsx_003f"/>
                <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:34.477" clipEnd="00:00:37.111"
id="audio_0013"/>
            </par>
        </seq>
    </seq>

```

```

</seq>
<seq class="table" id="table_0003" end="DTBuserEscape;wpsx_0032.end">
  <par id="wpsx_0015">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0008" id="wpsx_0040"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:37.111" clipEnd="00:00:38.048"
id="audio_0014"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0016">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0009" id="wpsx_0041"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:38.048" clipEnd="00:00:38.836"
id="audio_0015"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0017">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0010" id="wpsx_0042"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:38.836" clipEnd="00:00:39.654"
id="audio_0016"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0018">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0011" id="wpsx_0043"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:39.654" clipEnd="00:00:40.502"
id="audio_0017"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0019">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0012" id="wpsx_0044"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:40.502" clipEnd="00:00:41.739"
id="audio_0018"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0020">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0013" id="wpsx_0045"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:41.739" clipEnd="00:00:42.736"
id="audio_0019"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0021">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0014" id="wpsx_0046"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:42.736" clipEnd="00:00:43.673"
id="audio_0020"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0022">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0015" id="wpsx_0047"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:43.673" clipEnd="00:00:47.633"
id="audio_0021"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0023">
    <text src="cordon1.xml#Imagen_17" id="wpsx_0048"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:47.633" clipEnd="00:00:48.411"
id="audio_0022"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0024">
    <text src="cordon1.xml#Imagen_19" id="wpsx_0049"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:48.411" clipEnd="00:00:49.189"
id="audio_0023"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0025">
    <text src="cordon1.xml#Imagen_21" id="wpsx_004a"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:49.189" clipEnd="00:00:49.967"
id="audio_0024"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0026">
    <text src="cordon1.xml#Imagen_23" id="wpsx_004b"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:49.967" clipEnd="00:00:50.745"
id="audio_0025"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0027">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0016" id="wpsx_004c"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:50.745" clipEnd="00:00:57.180"
id="audio_0026"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0028">
    <text src="cordon1.xml#wpsx_0017" id="wpsx_004d"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:57.180" clipEnd="00:00:59.784"
id="audio_0027"/>
  </par>
  <par id="wpsx_0029">
    <text src="cordon1.xml#Imagen_25" id="wpsx_004e"/>
    <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:00:59.784" clipEnd="00:01:00.562"
id="audio_0028"/>
  </par>

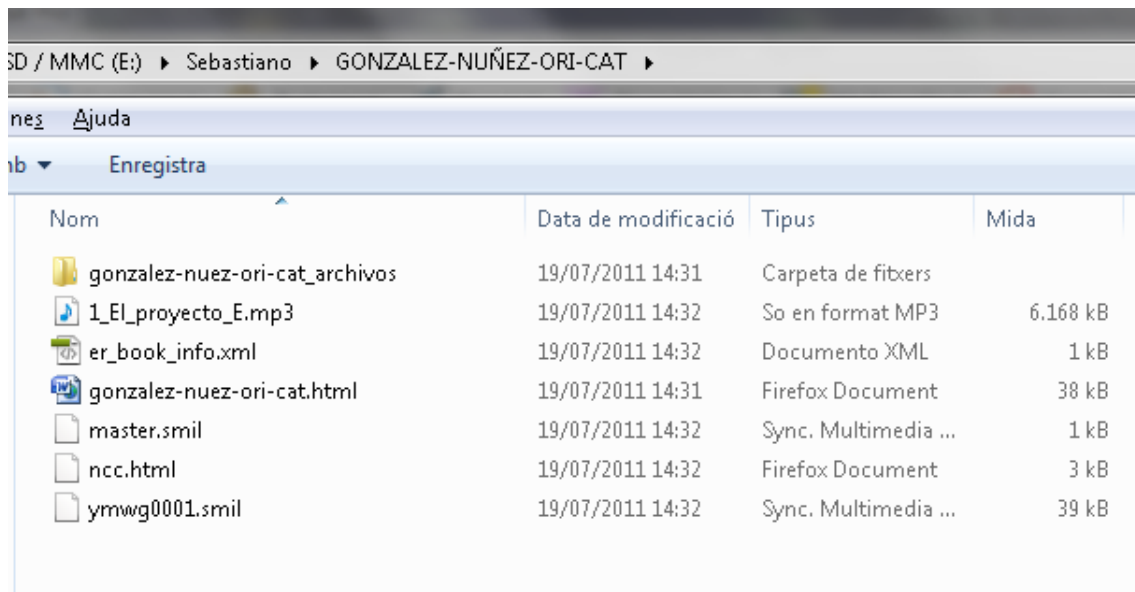
```

```

        <par id="wpsx_0030">
            <text src="cordon1.xml#Imagen_27" id="wpsx_004f"/>
            <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:01:00.562" clipEnd="00:01:01.340"
id="audio_0029"/>
        </par>
        <par id="wpsx_0031">
            <text src="cordon1.xml#wpsx_0018" id="wpsx_0050"/>
            <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:01:01.340" clipEnd="00:01:08.324"
id="audio_0030"/>
        </par>
        <par id="wpsx_0032">
            <text src="cordon1.xml#wpsx_0019" id="wpsx_0051"/>
            <audio src="01_Les_platafor.mp3" clipBegin="00:01:08.324" clipEnd="00:01:10.608"
id="audio_0031"/>
        </par>
    </seq>
</body>
</smil>

```

25. Fitxers de Daisy 2.02

Nom	Data de modificació	Tipus	Mida
gonzalez-nuez-ori-cat_archivos	19/07/2011 14:31	Carpeta de fitxers	
1_El_proyecto_E.mp3	19/07/2011 14:32	So en format MP3	6.168 kB
er_book_info.xml	19/07/2011 14:32	Documento XML	1 kB
gonzalez-nuez-ori-cat.html	19/07/2011 14:31	Firefox Document	38 kB
master.smil	19/07/2011 14:32	Sync. Multimedia ...	1 kB
ncc.html	19/07/2011 14:32	Firefox Document	3 kB
ymwng0001.smil	19/07/2011 14:32	Sync. Multimedia ...	39 kB

Fitxer NCC.html

```

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "xhtml1-transitional.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml">
    <head>
        <title>GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT</title>
        <meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=utf-8"/>
        <meta name="dc:title" content="GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT"/>
        <meta name="dc:identifier" content="es-20110719133215"/>
        <meta name="dc:format" content="Daisy 2.02"/>
        <meta name="dc:date" content="2011-07-19" scheme="yyyy-mm-dd"/>
        <meta name="dc:publisher" content="Dolphin EasyProducer"/>
        <meta name="dc:creator" content="Unknown"/>
        <meta name="dc:language" content="en" scheme="ISO 639"/>
        <meta name="dc:source" content="Unknown"/>
        <meta name="dc:subject" content="GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT"/>
        <meta name="ncc:tocItems" content="8"/>
        <meta name="ncc:generator" content="Dolphin EasyProducer 2.00 Compilación 043 + DolphinDaisy 1.01
Build 049"/>
        <meta name="ncc:totalTime" content="00:17:32" scheme="hh:mm:ss"/>
        <meta name="ncc:pageFront" content="0"/>
        <meta name="ncc:pageNormal" content="7"/>
        <meta name="ncc:pageSpecial" content="0"/>
        <meta name="ncc:prodNotes" content="0"/>
    </head>

```

```

<meta name="ncc:sidebars" content="0"/>
<meta name="ncc:footnotes" content="0"/>
<meta name="ncc:narrator" content="Microsoft Anna - English (United States)"/>
<meta name="ncc:mimeType" content="audioFullText"/>
<meta name="ncc:setInfo" content="1 of 1"/>
<meta name="ncc:maxPageNormal" content="7"/>
<meta name="ncc:depth" content="1"/>
<meta name="ncc:charset" content="utf-8"/>
<meta name="ncc:files" content="5"/>
<meta name="ncc:kByteSize" content="6247"/>
<meta name="ncc:sourceDate" content="2011" scheme="yyyy"/>
<meta name="ncc:sourceEdition" content="1"/>
<meta name="ncc:sourcePublisher" content="Unknown"/>
<meta name="prod:genName" content="Dolphin EasyProducer"/>
<meta name="prod:genVer" content="2.00 Compilación 043"/>
</head>
<body>
  <h1 class="title" id="ymwg0001"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0002">El proyecto ENCLAVE en la
Biblioteca Nacional de España</a></h1>
  <span class="page-normal" id="pg_0001"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0002">1</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0002"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0026">2</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0003"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0055">3</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0004"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0070">4</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0005"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0106">5</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0006"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0130">6</a></span>
  <span class="page-normal" id="pg_0007"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0150">7</a></span>
</body>
</html><?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "xhtml1-transitional.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml">
  <head>
    <title>GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT</title>
    <meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=utf-8"/>
    <meta name="dc:title" content="GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT"/>
    <meta name="dc:identifier" content="es-20110719133215"/>
    <meta name="dc:format" content="Daisy 2.02"/>
    <meta name="dc:date" content="2011-07-19" scheme="yyyy-mm-dd"/>
    <meta name="dc:publisher" content="Dolphin EasyProducer"/>
    <meta name="dc:creator" content="Unknown"/>
    <meta name="dc:language" content="en" scheme="ISO 639"/>
    <meta name="dc:source" content="Unknown"/>
    <meta name="dc:subject" content="GONZALEZ-NUÑEZ-ORI-CAT"/>
    <meta name="ncc:tocItems" content="8"/>
    <meta name="ncc:generator" content="Dolphin EasyProducer 2.00 Compilación 043 + DolphinDaisy 1.01
Build 049"/>
    <meta name="ncc:totalTime" content="00:17:32" scheme="hh:mm:ss"/>
    <meta name="ncc:pageFront" content="0"/>
    <meta name="ncc:pageNormal" content="7"/>
    <meta name="ncc:pageSpecial" content="0"/>
    <meta name="ncc:prodNotes" content="0"/>
    <meta name="ncc:sidebars" content="0"/>
    <meta name="ncc:footnotes" content="0"/>
    <meta name="ncc:narrator" content="Microsoft Anna - English (United States)"/>
    <meta name="ncc:mimeType" content="audioFullText"/>
    <meta name="ncc:setInfo" content="1 of 1"/>
    <meta name="ncc:maxPageNormal" content="7"/>
    <meta name="ncc:depth" content="1"/>
    <meta name="ncc:charset" content="utf-8"/>
    <meta name="ncc:files" content="5"/>
    <meta name="ncc:kByteSize" content="6247"/>
    <meta name="ncc:sourceDate" content="2011" scheme="yyyy"/>
    <meta name="ncc:sourceEdition" content="1"/>
    <meta name="ncc:sourcePublisher" content="Unknown"/>
    <meta name="prod:genName" content="Dolphin EasyProducer"/>
    <meta name="prod:genVer" content="2.00 Compilación 043"/>
  </head>
  <body>
    <h1 class="title" id="ymwg0001"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0002">El proyecto ENCLAVE en la
Biblioteca Nacional de España</a></h1>
    <span class="page-normal" id="pg_0001"><a href="ymwg0001.smil#wpmk_0002">1</a></span>

```

2
3
4
5
6
7

</body>

</html>

Document mestre de BiD 2012

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Es crida utilitzant el estil ja formatat)

[Adreca e-mail autor](mailto:adreca@mauor.es)

Noms Autor (Copiar i substituir)

Afiliació de l'autor (Es crida utilitzant el estil ja formatat)

email@auor.es

Exemples de Noms Autor

Dos autors o més (llocs de treball diferents):

Miguel Ángel Marzal García-Quismondo

Professor titular de Biblioteconomia i Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mmarzal@bib.uc3m.es

María Jesús Butera Fajardo

Doctoranda en Documentació

Universidad Carlos III de Madrid

mjbutera@gmail.com

Dos autors o més (mateix càrrec i lloc de treball):

Mònica Baró, Maite Comalat, Teresa Mañà

Professores de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Universitat de Barcelona

baro@ub.edu, comalat@ub.edu, manana@ub.edu

Resum

La plantilla de BiD utilitza els estils incrustats de Word per garantir que el article pugui ser correctament revisat per un ràpid procés editorial.

Es molt important no canviar els estils per tal d'adequar-los a seu treball. Aquestes configuracions estan dissenyats expressament per tal d'acelerar el procés editorial, i els articles que no hagin sigut elaborats utilitzant els estils correctes seran retornats a l'autor.

S'ha de posar un resum estructurat en el qual s'indicaran els "Objectius" proposats, la "Metodologia" utilitzada i els "Resultats" obtinguts. Aquest resum s'ha d'incloure després de la informació sobre l'autor o els autors de l'article i abans de començar-ne la redacció. S'adjunta a continuació un exemple.

L'extensió recomanada serà de 100 a 250 paraules. En el cas dels treballs destinats a les seccions "Experiències i anàlisis" i "Recursos" el resum no cal que segueixi l'estructura abans indicada i tindrà una extensió d'entre 100 i 150 paraules. Exemple:

Resum

Objectius: Analitzar la situació actual de la normativa internacional de catalogació en els darrers anys per tal de determinar els motius que han provocat els canvis, els models i principis en què es fonamenten i les repercussions que poden tenir a curt o mitjà termini en les eines de catalogació i també en els catàlegs.

Metodologia: Anàlisi de continuïtat dels models FRBR, FRAD i FRSAR dels Principis internacionals de catalogació i de

26. Annex 2: Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català

Descripció breu

El Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català proporciona una interfície d'usuari en català per a molts dels programes del Microsoft Office 2010.

Introducció

El Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català proporciona una interfície d'usuari en català per als programes següents:

Microsoft Office Excel 2010

Microsoft Office OneNote 2010

Microsoft Office Outlook 2010

Microsoft Office PowerPoint 2010

Microsoft Office Word 2010

Requisits del sistema

Sistemes operatius admesos: Windows 7; Windows Vista; Windows XP

Programari necessari: Qualsevol versió del conjunt de programes o aplicació independent de l'Office 2010 que inclogui l'Excel, el OneNote, l'Outlook, el PowerPoint o el Word.

Requisits d'espai al disc: a més de l'espai al disc dur utilitzat pels programes de l'Office 2010 ja instal·lats, 20 megabytes (MB) d'espai disponible al disc dur.

Instruccions

Per instal·lar aquesta baixada: Baixeu el fitxer LanguageInterfacePack.exe fent clic al botó Baixa (més amunt) i deseu-lo al disc

dur. Feu doble clic al fitxer de programa LanguageInterfacePack.exe al disc dur per iniciar el programa d'instal·lació. Seguiu les instruccions de la pantalla per tal de completar la instal·lació. Un cop instal·lat, trobareu el fitxer Llegiu-me del Microsoft Office 2010 Language Interface Pack a C:\Program Files\Common Files\microsoft shared\OFFICE14\1027\LIPread.htm.

No és permesa l'actualització de l'Office 2007 amb l'Office 2007 Language Interface Pack o una edició anterior a l'Office 2010 amb l'Office 2010 Language Interface Pack. Si voleu actualitzar la instal·lació de base de l'Office 2007 a l'Office 2010 amb l'Office 2010 Language Interface Pack, haureu de:

Desinstal·lar l'Office 2007 Language Interface Pack

Executar el programa d'instal·lació de l'Office 2010 i triar l'opció d'actualització

Quan s'hagi completat la instal·lació de l'Office 2010, instal·lar i configurar l'Office 2010 Language Interface Pack

Activació del producte de l'Office:

Si teniu problemes per llegir el codi d'instal·lació sencer al quadre de diàleg "Auxiliar d'activació del Microsoft Office" o si aquest codi no es mostra correctament en utilitzar el Microsoft® Office Language Interface Pack 2010, cancel·leu l'auxiliar i canvieu al producte en espanyol per activar el producte del Microsoft Office.

Instruccions d'ús:

Per canviar la interfície d'usuari a la llengua del Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català, seguiu aquests passos. Inicieu Preferències de llengua del Microsoft Office 2010 al menú Inicia\Tots els programes\Microsoft Office\Eines del Microsoft Office. Trieu les llengües de visualització i de l'ajuda, a l'opció Llengua de visualització, seleccioneu la llengua requerida i feu clic al botó Configuració per defecte. Trieu les llengües d'edició, trieu la llengua requerida i feu clic al botó Configuració per defecte. Feu clic al botó D'acord.

La configuració de llengua que heu seleccionat tindrà efecte la propera vegada que inicieu les aplicacions de l'Office.

Nota: l'Ajuda no es pot canviar a la llengua del Microsoft Office Language Interface Pack 2010 - Català. L'Ajuda es mantindrà sempre en la llengua de la instal·lació original. Definiu sempre l'opció "Visualitza l'ajuda en" a la llista desplegable en la llengua base.

Per suprimir aquesta baixada:

Seguiu aquests passos al Windows XP Home o Professional Edition:

Sortiu de tots els programes. Feu doble clic a la icona Afegeix o suprimeix programes del Tauler de control del Windows. Feu clic a Microsoft Office Language Interface Pack 2010 al quadre Programes instal·lats actualment i després al botó Suprimeix. Seguiu les instruccions de la pantalla.

Seguiu aquests passos al Windows Vista o al Windows 7:

Sortiu de tots els programes. Feu doble clic a la icona Programes i característiques del Tauler de control del Windows. A l'opció Desinstal·la o canvia un programa, feu clic a Microsoft Office Language Interface Pack 2010 – Català al quadre Programes instal·lats actualment i després seleccioneu l'opció Desinstal·la. Seguiu les instruccions de la pantalla. Fi.